

Undulaten – liten och klok

HUSDJUR. En av de två personer som har skapat den populära och informativa UndulatPortalen i Sverige heter **Frida Grönholm** och bor i Gölby i Jomala.

I dag delar hon med sig av sina kunskaper och presenterar dessutom bilder på sina egna, vackra undulater.

SIDAN 2

Stulen snurra hittades igen i paketbil i Estland

NYHETER. Polisen efterlyser tips från allmänheten om en mörkblå skåpbil av märket Volkswagen Caravelle med estniska nummerbrickor.

Bilen har rört sig på Åland förra veckan och uppenbarligen befunnit sig också på Mellanön i Eckerö eftersom en 130 hästkrafters utombordare hittades i bilen efter att den hade återbördats till Estland.

Estnisk polis hittade snurran i bilen i samband med ett ingripande. Flera personer misstänks nu för grov stöld.

Utredningen kommer att ta tid, uppger kommissarie **Henrik Hagelberg**.

Tips om bilen kan lämnas till polisens växel, telefonnummer 527 100.

Daniel Mattsson, skadereglerare på Alan-

diabolagen, berättar att Åland åtminstone hittills varit ganska väl förskonat från stölder när det handlar om båtar och utombordsmotorer.

Och vill du känna dig säker finns flera metoder: kätting och hänglås eller en liten gps-sändare som du gömmer i båten eller motorn.

SIDAN 3

Det ståtliga kylarmärket på Anders Janssons A-ford från 1929.

Veteraner ska samlas i Geta

NYHETER. Fjolårets veterantraktorutställning blev en jättesuccé, i år blir det ett expo med andra sorters veteranfordon.

Det handlar om Kvarnbo Lions evenemang på Getadagen i sommar, som man nu börjar ta emot anmälningar till.

– När vi ordnade utställningen förra året räknade vi med 30 till 40 traktorer och vi fick ihop 110. Det verkar som att ålänningarna är ett samlande folk, säger **Anders Jansson** i arrangörsggruppen.

SIDAN 11

”På hemmaplan” blev tittarsuccé

NYHETER. Åland 24:s programserie På hemmaplan är kanalens största tittarsuccé.

Det avslöjar den tittarundersökning, där nästan 1.700 tittare svarat på frågor, som nyligen blivit klar.

– Bland de kommentarer som tittarna gett framstår det lokala i både nyheter och programinslag som det viktigaste, berättar **Ragnhild Ekblom**, marknads- och försäljningschef på Åland 24.

SIDAN 4

Nya Föglöfärjan försenas igen

NYHETER. Den nya Föglöfärjan kommer att tas i trafik tidigast i slutet av maj.

Brist på arbetskraft och ett feldimensionerat sprinklersystem är orsaken till att leveransen nu skjuts upp för tredje gången.

Förseningarna påverkar inte landskapsregeringen ekonomiskt men skapar en viss oro inför midsommaren och högsäsongen då nybyggets kapacitet verkligen behövs på linjen.

SIDAN 5

Sprang och sprang. Sasha Anttilainen slet matchen igenom och ställde till det i FC Inters försvarsszon. Något mål blev det dock inte den här gången för anfallaren. I bakgrunden IFK:s Arsim Gashi. Foto: JONAS EDSVIK

IFK besegrade mästarna

SPORT. Efter en stark försäsong fanns förväntningar hos de 1.732 som sökt sig till Wiklöf Holding Arena i den kyliga nordanvinden i går kväll. Och hemmalaget IFK Mariehamn gjorde ingen besviken.

Laget gjorde både 1–0 och 2–0 mot de re-

gerande finska mästarna FC Inter och satte därmed ribban för resten av säsongen.

– Vi krigade ner dem och fick dem trötta, säger **Marcus Olofsson**.

– Viktigt att få hålla nollan mot mästarna, säger **Sasha Anttilainen**.

– Vi har ett gyrt bra anfall, säger **Paulus Arajuuri**.

Läs om matchen och kommentarerna efter premiären på

SIDORNA 12–13

kultur

8

Strömningar på Västervikstidningen. **Gösta Holmer** visar reliefer i Åland museum.

ekonomi

18

”Förklarar med lite enkel torgmatematik så stiger priserna när köparna är fler än säljarna.”
BÖRSKRÖNIKÖREN MATHIAS SÖDERBACK.

folk

24

Dagens ålänning **Adela Dumitrascu** har arbetat som fotograf på kryssningsfartyg i Karibien.

Åland 24 i kväll

Sportmagasinet gästas av **Stuart Baxter**, förbundskapten för fotbollslandslaget

Titte Törnroth-Sarkkinen

Epost: titte.tornroth@nyan.ax
Telefon: 528 452

husdjur

”Människor kommer att förråda dina hemligheter, din vänskap och din kärlek. Men djur kommer aldrig att bedra dig.

BRIGITTE BARDOT

Undulater kräver kunskap och engagemang

Broccoli och Petronella.

Frida Grönholm i Gölby i Jomala är expert på undulater och har använt sin kunskap till att, tillsammans med en annan tjej, skapa den svenska UndulatPortalen, www.undulatportalen.se.

Här bidrar Frida med en artikel om vad man skall tänka på då man skaffar en undulat och också med bilder på sina egna fyra undulater.

Undulaten är idag en av de mest populära papegojorna och trots att de har funnits som tamfåglar i Europa sedan 1850-talet är det först de senaste tio åren vi här i Norden har fått lite koll på hur de skall skötas.

Det finns så otroligt mycket kvar att lära sig om dessa små papegojor som vi inte har en aning om ännu, men jag tänkte ändå försöka ge er en kort inblick i vad man bör tänka på som undulatägare.

I det vilda lever undulaterna vid Australiens creeks där de håller till i flockar på flera hundra individer. Under dagens varmaste timmar vilar de i eukalyptusträdens kronor, under tidiga mornar och kvällar ägnar de sig åt att söka foder och umgås.

Lite kinkiga

De vilda undulaterna lever på gräs och frön i olika mognadsfaser, de är inte fruktätare. Deras matsmältningssystem fungerar så att maximalt med fett, vitaminer och proteiner ska upptas av födan och det här måste vi tänka på då vi tillreder måltider till våra undulater. Undulater bör dagligen få

frön och färska grönsaker. Att ge groddar eller blöt-lagda frön ungefär varannan dag är viktigt, vanliga torra frön är inte tillräckligt.

I början kan de vara lite kinkiga och vägra äta grönsakerna men om man bara är envis och uppfinningsrik går det att omvända även de mest konservativa undulaterna.

Undvik avokado

Jag brukar röra ihop blandningar av frön och grönsaker så att de garanterat får i sig nyttigheter och inte bara äter sina frön.

Tänk på att färsk mat blir dålig efter bara ett par timmar och måste tas bort så att fåglarna inte blir sjuka. Grödor som man kan ge till sina undulater är till exempel broccoli, majs, spenat, blåbär, rönnbär, morötter, basilika, alfaalfagroddar och persilja.

Det enda man verkligen bör undvika är avokado då det är dödligt giftigt för undulater.

Nu när det börjar bli vår kan man plocka in mycket roligt från naturen som bland annat gräs, maskrosor och nässlor.

Tänk på att inte ta växter från besprutade parker eller nära trafikerade vägar.

Stor bur

Buren bör naturligtvis vara så stor som möjligt, gallerbredden skall inte överskrida 1,5 centimeter. I Sverige finns en lag som säger att minsta burmåttet för undulater är 70 centimeter lång, 45 centimeter djup och 60 centimeter hög.

Tänk på att de utnyttjar

Tama sällskapsdjur. En undulat blir inte tam bara för att den har sällskap av en annan undulat. Det gäller bara att umgås aktivt med den och att servera undulatgodis ur handflatan.

längden mer än höjden, står valet mellan en hög bur och en lång bur har de mer glädje av en lång. I buren bör det finnas naturgrenar av olika slag och tjocklek.

Buren måste rengöras minst en gång per vecka och helst bör man byta deras leksaker minst lika ofta. Sittpinnarna skall ersättas med färska grenar ungefär en gång i månaden.

Inte speglar

På burens botten ska man inte ha sand då det kan orsaka sandinpackningar i deras tarmar. Hönor behöver sand men inte papegojor, de har en alldeles utmärkt muskelmage som klarar av att finfördela födan ändå.

På burbottnen kan man istället ha hö eller tidningspapper.

Något som absolut inte bör finnas i våra undulaters burar är speglar eller fågelattrapper. Det skadar dem psykiskt att låta dem tro att det finns en riktig undulat bakom spegeln. Det kan också skada

dem fysiskt eftersom de ofta börjar stöta upp mat till sin spegelbild och det i sin tur kan leda till en livshotande kräveinflammation.

Mycket intelligenta

Undulater är som alla andra papegojor mycket intelligenta och de i stort behov av motion och berikning.

Dessa små papegojor har likställts med svalor då det gäller flygförmåga, i rätt miljö kan de komma upp i en hastighet av 120 kilometer i timmen och de måste få röra på sig dagligen, en bur räcker inte.

Att låta dem flyga av sig utanför buren ett par timmar per dag är otroligt viktigt. Vill man inte att de ska förstöra inredningen är det en god idé att bygga ett träd eller hänga upp leksaker och gungor i rummet så de kan roa sig utan att förstöra finporslinet. Leksakerna bör bytas ofta och ska hellre vara av trä än av plast.

Att förstöra saker är halva nöjet för undulater och där-

Avril.

för är kvistar och växter utifrån väldigt uppskattat.

Flera undulater

Det mest värdefulla du kan ge din undulat är en annan undulat. Många oroar sig för att det inte ska gå att ha tama undulater om de får sällskap.

Det är inget man behöver vara rädd för så länge man fortsätter umgås aktivt med dem och bjuder på något gott ur handen ibland. En människa kan aldrig ersätta en undulatvän, men en människa är utmärkt sällskap för två eller flera undulater.

Fjådor.

Om du vill veta mer om hur du bäst omhändertar dina undulater är du välkommen in på www.undulatportalen.se – där finns mängder med djupgående information och ett populärt forum där du kan ställa dina frågor!

Text och foto: FRIDA GRÖNHOLM
Smultron@undulatportalen.se

Veterinärfrågan:

Veterinär Rosalie Palmer svarar på läsarnas frågor.

Nu vaknar fästingarna. Hur skyddar man allra bäst sin hund och katt mot blodsugarna och eventuella sjukdomar som de förorsakar?

På Smådjurskliniken hittade vi årets första fästingar på en katt för flera veckor sedan. Hundar och katter plågas inte bara av klådan som fästingarna förorsakar när de biter sig fast utan de kan även drabbas

av de fästingburna sjukdomarna Borrelia, Anaplasma och TBE (hjärninflammation).

Precis som hos människor behöver fästingen lite tid på sig innan de börjar spotta ut smittämnet i bettstället, därför är det viktigt att dagligen avlägsna fästingar från djuret. Ta för vana att ägna en viss tid på kvällen för fästingplockning. (Detta även för att skydda dig själv för om djuret sover i din säng, kan fästingar i pälsen söka sig till dig istället).

Jag tycker att en kofotsliknande fästingplockare i plast är den enda fästingplockaren

som fungerar riktigt bra. Med många andra typer av plockare klämmer man fästingen och ökar risken att de spottar ut smittämnet.

Man kan skydda djuren mot fästingar med diverse kemiska medel som finns att köpa i zoobutikerna, på apotek och i Smådjurskliniken butik. De flesta preparat som klassas som läkemedel har mycket god effekt, bara de appliceras rätt. Halsbanden, till exempel, måste spännas ganska hårt så att de har kontakt med huden och inte hänger.

De preparat som har god

effekt innehåller insektgift som liknar de som används i växtodling och skogsbruk. Många preparat är i form av en "spot-on-lösning" som finns i en ampull som töms på huden mitt på ryggen från nacken och bakåt. Observera att de flesta preparat är avsedda endast för hundar och att de kan vara livsfarliga för katter. Fråga i butiken och läs bipacksedeln innan du använder preparatet!

Vissa djur får tyvärr klåda av fästingmedlen, i sådana fall kan det vara värt att sprida ut det på ett större hudområde

nästa gång eller byta preparat. Ett fåtal hundar får obehagliga biverkningssymptom av vissa fästingpreparat, skulle det hända bör man schamponera bort resterna av medlet omedelbart och skölja rikligt.

Det finns även olika örtpreparat i form av spray eller halsband, samt en sorts medaljong som hängs i ett halsband. Dessa produkter kan ha en viss avskräckande effekt på fästingarna men har inte alls lika god verkan som gift- och läkemedelspreparaten. Vitlök i maten eller vitlökskapslar kan också ha lite effekt, men

ett kosttillskott i form av ett pulver som marknadsförts som mycket effektivt har visat sig att det inte håller vad som lovats.

Själv börjar jag säsongen med att sätta mig på golvet med min hund varje kväll för att gå igenom pälsen från topp till tå, men det har hänt flera år att jag gett upp när jag ändå hittat fullmatade fästingar som ramlat på golvet, då kommer giftet fram i alla fall. Det är ju inte kul att använda gift på sitt keldjur, men vad gör man, det är som att välja mellan pest och kolera.

Twisten kring den förstörda hyrcykeln har avgjorts av tingsrätten.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Uthyrare dömdes för olaga tvång

En cykeluthyrare i Mariehamn har dömts för olaga tvång eftersom han krävde omedelbar betalning av en kille som förstört en hyrcykel.

För innehavaren kostade det hela sammanlagt över 4.000 euro.

Händelsen inträffade i slutet av juli 2007. Medlemmarna i ett ishockeylag från fastlandet hyrde cyklar under sin vistelse på Åland, och när en av killarna – som var under 18 år – lämnade tillbaka sin konstaterades den vara totalförstörd.

En butiksanställd kallade då på sin chef som krävde att killen skulle ersätta cykeln med 340 euro, och när han inte hade pengarna på sig hotade innehavaren med att kalla på polis och sa att han skulle få sitta i ”butkan”.

Han hade visserligen kunnat lämna butiken men då hade innehavaren ringt till polisen, berättade han och hans kompisar inför rätta, och då skulle han inte ha hunnit hem med färjan.

Mamma betalade

Killen ringde hem till sin mamma från butiken. Hon lovade betala cykeln och sprang till sitt jobb, betalade den begärda summan, scanade av kvittot och skickade det till affären. Först efter det fick sonen lämna butiken. Han hade varit kvar i 20-40 minuter.

Åklagaren åtalade butiks-innehavaren och biträdet för frihetsberövande alternativt olaga tvång.

Frihetsberövande var det inte, kom tingsrätten fram till, eftersom killen inte hade varit inspärrad, fjättrad, bortförd eller annars isolerad från omgivningen.

Olaga tvång

Däremot var det olaga tvång, ansåg rätten – hot om polisen och butkan hade inte varit berättigade. Det fanns inget i hyreskontraktet om omedelbar betalning och butiks-innehavaren hade redan alla uppgifter om hockeylaget som hyrt cyklar och det hela kunde ha löst sig genom att killen hade fått ett bankgiro för senare betalning.

Rätten har beaktat att killen hade förstört cykeln.

Åtalen mot butiksbiträdet förkastades. Innehavaren dömdes för olaga tvång till 20 dagsböter à 37 euro, 740 euro.

Han ska betala 200 euro för psykiskt lidande åt killen och största delen av hans rättegångskostnader, 2.500 euro. Inklusiva bevisningskostnader stiger summan till 4.200 euro.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Utombordare stals i Eckerö, hittades vid tillslag i Estland

Polisen efterlyser tips om estnisk paketbil efter den grova stölden

En utombordsmotor – en 130 hästkrafters Honda – som stulits i Eckerö hittades i en hyrd estnisk paketbil i Estland i fredags.

Samma dag kom en förfrågan från estnisk polis ifall en utombordare med ett specifikt serienummer hade anmälts stulen på Åland.

Estnisk polis hade hittat snurran vid ett ingripande i Estland och det fanns indikationer på att de misstänkta personerna hade åkt från Mariehamn till Estland strax innan ingripandet gjordes, rapporterar kommissarie **Henrik Hagelberg** i ett pressmeddelande.

Motorn hittades i en hyrd estnisk paketbil i en stad i Estland.

Inte anmäld stulen

Utombordsmotorn var inte anmäld stulen när frågan kom från Estland, men polisen kontaktade ägaren som bor på Åland men som befann sig utomlands förra veckan. Polisen gjorde en kontroll vid ägarens stuga på Mellanön i Eckerö och då visade det sig att snurran var borta. Ägaren, som fick meddelandet av polisen, uppgav att utombordaren måste ha stulits under tiden 13-17 april.

Snurran har tagits om hand i Estland och personerna misstänks för grov stöld. Polisen på Åland har utfört teknisk brottsplatsundersökning i Eckerö.

Kommer att ta tid

Den förundersökning som har inletts kommer att ta tid, meddelar polisen, eftersom begäran om rättshjälp i flera fall ska ställas till utlandet. De misstänkta personerna är inte finska medborgare och bor i Estland.

Polisen uppmanar alla som

Grov stöld. Den här snurran, nyligen stulen i Eckerö, hittades i en estnisk hyrd paketbil i fredags.

Foto: POLISEN

eventuellt sett den hyrda paketbilen på Mellanön eller i Eckerö, eller som annars har upplysningar som kan ha med den grova stölden att göra, att ta kontakt. Paketbilen är en Volkswagen Caravelle, mörkblå, med estniskt registernummer 621 AVN.

All information om paketbilen och all övrig information är av intresse. Information kan lämnas per telefon till polisens växel, nummer 527100.

Också andra stölder

Polisen rapporterar om ytterligare stölder som begicks ungefär samtidigt.

I onsdags förra veckan tog

någon sig in i ett bostadshus i Vårdö och stal en kamera, en bärbar dator och 120 euro i kontanter.

I ett bostadshus i Hammarland har någon rivit upp garage dörrarna och tagit en utombordsmotor, en högtryckstvätt och en kompressor. Stölden har skett någon gång mellan den 5 och 17 april.

I går berättade Nya Åland om ett inbrott också i Sund Gunnarsby där en laptop, smycken och kontanter stals.

Efterlyser tips. Har någon sett den här paketbilen, en mörkblå Volkswagen Caravelle med estniskt registernummer 621 AVN, köra omkring på Åland förra veckan? Polisen efterlyser tips på telefonnummer 527100.

Foto: POLISEN

Försäkringsbolaget tipsar om elektroniskt stöldskydd

Men kätting med lås duger också

Om du har en dyr båt och en stor utombordare så kan du satsa på elektroniskt stöldlarm som visar var egendomen finns om den blir stulen.

Men det enklaste sättet är att använda kätting och hänglås.

Daniel Mattsson, skadereglerare på Alandiabolagen, berättar att Åland åtminstone hittills varit ganska väl förskonat från stölder när det handlar om båtar och utombordsmotorer.

– Vad jag har vet så har det inte förekommit att stöldli-gor har åkt runt i landskapet. Men trots det försöker vi ge tips om vad båtägarna

kan göra för att hindra att egendomen blir stulen, säger han.

Inbrott vanligare

Inbrott i båtar är vanligare. För några år sedan var kartplottrarna rätt så begärliga för tjuvar, men vartefter de gått ner i pris så har stöldbenägenheten minskat.

– Båtägarna har också lärt sig att ta med sig värdefulla saker hem och inte lämna kvar dem i båten. Den ska vara så tom som möjligt för att inte locka till sig tjuvar.

Den som har båt och snurra av större värde gör klokt i att satsa på kätting med hänglås. Då minskar stöldrisken märkbart.

Gps-sändare. Daniel Mattsson, skadereglerare på Alandiabolagen, tipsar om stöldlarm i form av inbyggda gps-sändare som berättar via mobiltelefon var din egendom finns om den blir stulen.

Arkivfoto: JOHAN LARSSON

Daniel Mattsson berättar om de elektroniska larmsystem som finns på marknaden.

– Om egendomen stjäls talar den gömda gps-sändaren om var den finns genom att

du får ett meddelande till din mobiltelefon. Det finns till och med båtmotormärken där sändaren är färdigt inbyggd.

Försäkringsbolaget har byggt in en morot för att få

fler att satsa på de elektroniska larmen – rabatt på försäkringspremien. Larmen har dessutom sjunkit i pris på senare tid. Samma larm används numera ofta också på byggarbetsplatser för att skydda dyra arbetsredskap och maskiner.

Ofog i båtar

Ofog och skadegörelse i båtar förekommer däremot ofta, något som blir dyrt för försäkringsbolagen och som är förgärligt för båtägaren.

Brandsläckare töms när man inte hittar det man vill ombord, till exempel alkohol eller bensin. Dörrar sparkas in och lås bryts upp.

– Det finns många små, oövakade båthamnar på Åland där saker kan hända. Men ofta sköter man tillsynen grannar emellan, säger Daniel Mattsson.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Nästan 1.700 personer deltog i Åland 24:s tittarundersökning

Nyheterna och På hemmaplan

populärast bland ålänningarna

Lokala nyheter och programinslag om lokala människor är det bästa med Åland 24.
Det tycker de som deltagit i den tittarundersökning som Åland 24 gjort.

Undersökningen gjordes dels på Köpmannamässan i februari, dels via Åland 24:s hemsida.
Totalt deltog 1.688 personer. Av dem som svarat tittar över 80 procent på lokaltevekanalen. Cirka 50 procent av dem tittar varje vecka.
–Generellt sett är tittarna väldigt positiva. Nyheterna får höga poäng och anses vara ett viktigt programinslag. På hemmaplan får mycket positiva omdömen, och också Rakt på är populärt, berättar **Ragnhild Ekblom**, marknads- och försäljningschef på Åland 24.

Egna kommentarer
I undersökningen ingick också en öppen fråga där tittarna fått komma med egna synpunkter, kritik och förbättringsförslag. Nästan 500 personer har gett sina kommentarer.
–Även den negativa kritiken är viktig eftersom också den visar på ett engagemang, en önskan om att få behålla lokal-tv och en vilja till att vara med och förbättra programutbudet, säger hon.
Åland 24 har gjort undersökningen själv, men rådgjort med Ålands statistik- och utredningsbyrå (Åsub) om både metoden och analysen av slutresultatet. Enligt Åsub ger det stora antalet deltagare tyngd åt undersökningen trots att rent vetenskapliga slutsatser inte kan dras.

”Lokalt” är viktigast
De som deltagit är ungefär hälften män, hälften kvinnor i alla åldrar men med tonvikt på åldersgruppen 25-55 år, en målgrupp som befinner sig mitt i livet.
Bland de kommentarer som deltagarna gett framstår det lokala i både nyheter och programinslag som det viktigaste.
–”Lokalt” är ett begrepp som återkommer ofta, konstaterar Ragnhild Ekblom.
”Häftigt med en egen kanal på lilla Åland”. ”Bra att ni när

Populärt. På hemmaplan är Åland 24:s stora tittarsuccé. På bilden spelar programledaren Adam Öhman (Mio) och Sveriges generalkonsul Bertil Jobeus (Min fader konungen) upp en scen ur Mio min Mio. Foto: ÅLAND 24

ut till hela Åland”. ”Bra att man kan se åländska nyheter” är några av kommentarerna.
Flera skulle vilja ha längre sändningar och mera nyheter, helst sju dagar i veckan.
Största succén
En tittare tycker att programledarna gärna kunde få bjuda lite mera på sig själva, och det är kanske ingen överraskning att just På hemmaplan med **Adam Öhman** – som verkligen bjuder på sig själv och som också får kvällens gäst att göra samma sak – blivit mäktiga populära.
–På hemmaplan är nog vår största succé hittills. Folk är nyfikna på hur känt folk har det hemma, och

ålänningarna har ett närmare förhållande till de lokala kändisarna än till kändisar utanför Åland, säger Ragnhild Ekblom.
All information man fått i och med undersökningen tas med när kanalen utvecklas, betonar hon.
Nya programidéer
När det gäller tittarnas önskemål om nya tv-program kan de samlas under tre kategorier – resor, trädgård och mat.
Finns det konkreta planer på sådana program?
–Se det med egna ögon, svarar hon och skrattar.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Tittarundersökning. Nästan 1.700 personer deltog i Åland 24:s tittarundersökning, berättar kanalens marknads- och försäljningschef Ragnhild Ekblom. Foto: MAIJA PELLI

Nära beslut om Lappo skola

BRÄNDÖ. Brändö kommunstyrelse beslutade efter omröstning att nämnderna i kommunen får fram till den 29 april på sig att ge sina utlåtanden om Lappo skolas framtid.
Den 7 maj tar styrelsen upp frågan på nytt och avgörande beslut väntas kommunfullmäktige ta vid sammanträdet den 15 maj.

Kommittén som utreder Lappo skolas framtid har inte lyckats komma fram till ett samstämmigt förslag, därför får nu nämnderna i kommu-

nen ge sitt utlåtande. Det beslutade Brändö kommunstyrelse i slutet av förra veckan.
Vidare bestämdes att nämnderna har fram till den 29 april på sig, ett beslut som splittrade kommunstyrelsen. **Veronica Thörnroos** (c) menade att det var för kort tid och föreslog 29 maj som mer passande. Det krävdes därför en omröstning som resulterade i 3–3, och som följdes av ett avgörande från kommunstyrelsens ordförande **Margaret Lundberg**, som gick på kommundirektören **John Wredes** förslag.

–Det är kort tid för nämnderna oberoende vilket datum. Men eftersom det är ett brådskande ärende är det bra om vi får ett beslut innan den här terminen är slut. Och blir det en stängning blir varslet inte lika kort, säger Wrede.
Kommunstyrelsens sammanträder nästa gång den 7 maj och tar då upp frågan på nytt. Den 15 maj väntas sedan beslut fattas i kommunfullmäktige.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Oviss framtid. Skolnämnden, socialnämnden, byggnadsnämnden samt kultur- och biblioteksnämnden har fram till den 29 april på sig att lämna sina utlåtanden om Lappo skolas framtid. Ärendet tas sedan upp i kommunstyrelsen den 7 maj innan det när kommunfullmäktige drygt en vecka senare. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Risk för sena post-försändelser

■Posthanteringen hos Itella (finska Posten) störs under onsdag eftermiddag av en protestaktion inom Post- och logistikbranschens union PAU. Totalt deltar omkring 3.500 av Itellas anställda i protestaktionen, sägs i ett pressmeddelande från Posten Åland.
Om hur det påverkar distributionen på Åland sägs följande:
På grund av protestaktionen riskerar priorityförsändelser från Åland till fastlandet cirka ett dygns försening i distributionen. Dagstidningar producerade i huvudstadsregionen påverkas troligtvis inte av aktionen. För dagstidningar producerade utanför Helsingfors får dock prenumeranterna räkna med cirka ett dygns försening efter onsdagens protestaktion. Även andra postförsändelser från fastlandet till Åland kan påverkas av aktionen, men förseningarna bör inte bli längre än ett dygn.
Itella låter samtidigt meddela att de försöker hantera värdeförsändelser (expressbrev, assurerade brev, brev med mottagningsbevis samt rekommenderade brev) enligt normal servicenivå även under protestaktionen.

Oroligt kring restauranger

■Flera incidenter har inträffat på och kring restauranger de senaste dagarna..
I helgen har en misshandel har polisanmälts. En restauranggäst ska ha skallat en ordningsvakt.
En gäst på restaurang har också anmälts för skadegörelse, efter att ha slagit sönder ett fönster.
I slutet av förra veckan har någon brutit av en backspegel på en bil som stod parkerad på Arkipelags parkering. Händelsen betecknas som skadegörelse. (ab)

Två larm utan brand

■Strax före nio i går morse gick det automatiska brandlarmet i Bergsskyddet i Mariehamn. Det brann dock inte utan det var omkopplingsarbeten på larmanläggningen som utlöste larmet. Räddningsverket och Strandsnäs FBK ryckte ut till platsen.
Klockan 13 i går utlöstes automatalarmet vid Eckerölinjens kontor i Mariehamn. Inte heller här brann det någonstans utan larmet gick när hantverkare, som jobbade på platsen, inte följt gällande säkerhetsföreskrifter. Räddningsverket återställde larmet. (ab)

■**Ett par träd** har fällts på Mariehamns stads mark utan tillstånd. En person bosatt på adressen är därmed misstänkt för skadegörelse.

■**En person** har beställt varor via internet, men när paketet anlände innehöll det inte vad som utlovades. Polisen utreder fallet som misstänkt bedrägeri.

■**Progress Designs** har registrerats som nytt företag i Jomala av **Daniel Karl-Johan Lervik**. Inom företag erbjuds tjänster inom it och media, främst fotografering.

Nya Föglöfärjan försenad – igen

Nej, det blir inte någon ny Föglöfärja i slutet av april heller.

För tredje gången har färjan nämligen nu fått ett nytt leveransdatum, den här gången i slutet av maj.

Den 30 november i fjol skulle hon komma, den nya Föglöfärjan. Sedan blev det 16 februari, sedan 30 april och nu är det alltså tidigast i slutet av maj.

–Dels har de inte haft tillräckligt med arbetskraft och dels var sprinklersystemet underdimensionerat och måste göras om, säger landskapsregeringens tekniska inspektör **Göran Holmberg** som är ansvarig för projektet.

Holmberg besökte förra veckan varvet i Litauen.

Kapaciteten behövs

–Det är det danska företaget Novenco som har beräknat fel, svarar Holmberg då han får frågan vem det är som är skyldig till missen.

Betyder förseningen extra kostnader för landskapet?

–Nej. Däremot kan det bli besvärligt om vi inte får färjan till midsommaren och högsåsongen. Då behövs kapaciteten.

Kan man lita på den nuvarande leveransdatumet?

–För att kunna besvara den frågan borde man gå ut under

Riktig sölkorv. Leveransen av den nya Föglöfärjan har skjutits fram igen, nu utlovats hon till slutet av maj.

Foto: CHRISTER FELLMAN

en tall och titta upp i luften... Nej, allvarligt talat, vi kan ju inte göra annat än att förlita oss på varvet.

Inte orolig

Färjans försenade leverans har fått rykten i omlopp på Åland, bland annat om att varvet i Litauen skulle vara

nära en konkurs. Det avfärdar Holmberg omedelbart.

–Det är ett av de största och de levererade ett bra bokslut. De fick dessutom nyligen en ny stor beställning, säger han.

Du är inte orolig för att vi skall stå helt utan färja?

–Det finns ingen anledning. **Via Långnäs**

I väntan på den nya färjan har det också uppstått vissa problem vid det nya färjefästet. Då det är lågt vattenstånd måste tyngre transporter köra via Långnäs.

–Det här är egentligen inget nytt problem, vi har alltid haft svårt vid extremt utvatten, säger Holmberg.

–Men det går ju flera turer på södra linjen som chaufförerna kan välja i stället.

Enligt den nya varturlistan går det fyra turer dagligen från Överö till Långnäs.

TITTE TÖRNROTH-SARKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

Privatisera eller inte?

Färjors framtid i budgetdebatt

Var kan landskapet skära i sina utgifter, och vad kan vi privatisera? Kanske skärgårdstrafiken?

Det hade lagtinget olika åsikter om när debatten om tilläggsbudgeten fortsatte på måndagen.

Centerns **Torbjörn Eliasson** (C), ordförande i finansutskottet som snart skall granska tilläggsbudgetförslaget, tror att en femtedel av allt som nu sköts i landskapets regi kan privatiseras.

–Vi kan inte göra förändringen över en natt. Det får ta tre till fem år.

Trafikavdelningen har varit föregångare i utvecklingen av privatisering och konkurrensutveckling, och Eliasson tror att viljan finns också på andra avdelningar.

Bolagisera färjor

Föglöbon **Torsten Sundblom** (Lib) talade för bolagisering av hela skärgårdstrafiken. Det skulle ge snabbare beslutsgångar och inbesparingar.

Bolagets ledning skulle kunna sköta detaljstyrningen och fastställa turlistorna tillsammans med kommunerna.

Driftsprivatisering vore ingen bra lösning, tycker han.

–För en begränsad tid är det frestande att snåla på

underhållet för att bättra på lönsamheten. Totalentreprenader, med långa avtal på kanske 20 år, vore att föredra.

Mothugg

Han fick mothugg av **Roger Jansson** och **Jörgen Strand** (båda FS). De påminde om att driftsprivatiseringen av Grisslan på den tvärgående linjen blev 24 procent billigare för landskapet, trots att upphandlingen kunde ha gjorts bättre.

Både FS och socialdemokraterna talar för att privatisera fiskförädlingen i Guttorp.

Näringsminister **Jan-Erik Mattsson** (C) säger inte direkt nej. Men han understryker att landskapet ansvarar för att det finns tillräckligt med fisk för en hållbar fisketurism.

–Vi kan inte försätta oss i en situation där vi inte har tillgång till fiskyngel på Åland.

Verksamheten vid Ålands försöksstation kan inte upprätthållas på dagens nivå, sade näringsministern också.. Roger Jansson bad honom förtydliga hur stor nedskärningen kan bli.

–Det kan vara i storleksordningen 3-4 tjänster.

Att skära ner verksamheten med 25 procent till 2010 är ett realistiskt mål, tycker Jan-Erik Mattsson.

Fredrik Karlström (ob) vill att landskapsregeringen ser över hur man kan spara på

Bra affär. Driftsprivatiseringen av Grisslan innebar rejäla besparingar för landskapet.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

skogsbruksbyrån och fiskeribyrån - på den senare har antalet tjänstemän inte minskat fast Åland har allt färre yrkesfiskare.

Besvikna

Många i oppositionen var besvikna på tilläggsbudgeten.

Stora delar av samhället tror inte att regeringen skall lyckas nå sina besparingsmål, sade **Anders Eriksson** (ÅF), som vill se flera konkreta åtgärder.

Gun-Mari Lindholm (OB) undrade vad regeringen gör för att uppmuntra privata företagare - i synnerhet om man vill privatisera egen verksamhet.

Det har ordnats ett antal intressanta föredrag inom ramen för programmet fö-

retagsamhetens år, svarade Jan-Erik Mattsson. Men där hade han inte sett några oppositionspolitiker.

Räcker inte

Tilläggsbudgeten räcker inte till för att uppnå regeringens sparmål, tror **Camilla Gunell** (S). Och skrivningarna är otydliga.

–Om lagtinget skall kunna ta ställning till förslag som landskapsregeringen lägger fram så måste vi förstå dem.

Hon efterlyser en nollbasbudgetering, där regeringen bygger upp en landskapsbudget från noll och då avgör vad som verkligen behövs.

–Det vore en nyttig mental övning.

En nollbasbudget är ingenting man gör på ett par må-

nader, svarade **Folke Sjölund** (Lib).

–Varför presenterar socialdemokraterna inte en alternativ ekonomisk politik? Ange alternativ - missnöje finns det hur mycket som helst, tyckte **Olof Erland** (lib)

Detaljer nästa år

Lantrådet **Viveka Eriksson** (lib) svarade att det finns mycket underliggande arbete bakom skrivningarna i tilläggsbudgeten, som togs fram på tre månader.

Nu handlar det om riktlinjer. De detaljer som oppositionen efterlyser kommer i nästa års budget.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Ikea nosar på Åland

■Möbeljätten Ikeas Reso-filial planerar ett Ålandsbesök i maj. Bolaget har ansökt om näringsstillstånd av landskapsregeringen för att under tre eller fyra dagar i maj marknadsföra och sälja sina produkter till ålänningarna.

Vilken typ av marknadsföring och försäljning det handlar om framkommer inte ur ansökan och inte heller när i maj Ikea i Reso tänker komma.

–Det står egentligen bara att 3 personer kommer att arbeta med detta och att Ikea i mån av möjlighet kommer att utnyttja lokal arbetskraft, säger vikarierande administrationschef **Anna Selander**.

Selander kommer att be om kompletterande uppgifter innan ärendet föredras.

I samband med att det nya Ikea-varuhuset öppnade i Reso för snart ett år sedan sade chefen **Martin Bonekamp** till tidningen Åland att han hade planer på att starta en transporttjänst för direktleverans till Åland.

Billiga transporter utan momsbyråkrati utlovades då. (tt-s)

Klart med insamling för familjen Glad

■Insamlingen för familjen Glad i Jomala är igång, meddelar Jomala diakoniförenings ordförande **Roger Syrén**.

Insamlingen som startades på privat initiativ har nu fått tillstånd och ett bankkonto med hjälp av föreningen. Insamlingen är till förmån för familjen Glad i Jomala som drabbats av flera motgångar, nu senast en dotter som skadades allvarligt i samband med en bilolycka.

Kontonumret är 660100-3390770 och man bör märka inbetalningen med ”till familjen Glad”. (ns)

Utskottsbas gillar budget

■Ett gediget arbete.

Det tycker finansutskottets ordförande **Torbjörn Eliasson** om förslaget till tilläggsbudget.

Visst skulle det kännas bra att kapa 30 miljoner ur årets budget, säger han, men tillägger:

–Just nu är vi inne i en mycket känslig del av konjunkturen. Tiden står liksom stilla och ekonomierna väger. Allt hänger på en skör tråd. Att i ett sådant läge gå in stenhårt och skära bort jobb och investeringar kan medför att läget vippar över till ett negativare scenario, och att den lokala lågkonjunkturen förvärras ytterligare.

Oppositionen ut ur Åhs-styre?

■En parlamentariskt tillsatt styrelse är kanske inte det bästa för Ålands hälso- och sjukvård.

Det sade vice lantrådet **Britt Lundberg** (C) när Åhs beslutsprocess kom upp i budgetdebatten.

–Vi tror att vi kunde få en effektivare styrelse om vi kunde ta hela ansvaret och inte dela det med oppositionen.

I en sådan styrelse skulle förutom de politiskt tillsatta ledamöterna också experter med ekonomisk och organisatorisk kompetens få plats.

Nina Smets

Epost: nina.smets@nyan.ax
Telefon: 528 406

familjen

Dagens namn

CAMILLA

Vi firar 1-15 år Döda

Johannes Dahlgrén i Jomala Kalmarnäs fyller 7 år idag den 21 april. Han gratuleras av mormor, morfar, farmor och farfar.

Alfred Wiklund i Mariehamn fyller 2 år idag den 21 april. Han gratuleras av farmor, farfar och faster Erika.

TACK

Ett hjärtevarmt tack till alla som hedrat minnet av vår käre

Göte Karlman

samt tack för all omtanke som visats oss

Eila
Göran och Sandra

DÖDA

Olof Erland Bergman

från Gottby

* 20.10.1928
† 12.4.2009

I ljus och tacksamt minne bevarad

Släkt och vänner

En sommar skall en gång bli min sista.

*Mina ängar har då blommat ut
Där allt jag älskat skall mista
och vandrigen stig tar slut,
men kanske ett spår
man skall finna
i skog jag brukat en tid.
Jag vill i stillhet försvinna
och lämna världen i frid.*

Jordfästningen äger rum i Jomala kyrka lördagen den 25 april kl 11.00. Därefter minnesstund i församlingshemmet vartill alla vänligen inbjudes.

OLOF BERGMAN

Den 12 april avled **Olof Erland Bergman** från Jomala Gottby i en ålder av 80 år. Han var född i samma by den 20 oktober 1928.

Olof Bergman föddes och levde på samma gård, Böjas i Gottby, hela sitt liv. Han och systern tog över gården tidigt efter faderns död.

Först odlade Olof Bergman sockerbeter och säd, men gick senare över till lök och chipspotatis. Han var bland de första på Åland som tog upp lök manuellt.

Till Olof Bergmans intressen hörde förutom jordbruket och gården även brandkåren. Han var kårchef under några år.

Sista tiden bodde Olof Bergman på De gamlas hem.

Närmast sörjande är kusiner med familjer.

Fler övernattade i mars månad

■ Ålands statistik- och utredning, Åsub, konstaterar i en färsk rapport att antalet övernattningar i mars ökade med drygt två procent jämfört med förra året. Totalt räknade man in 8.084 övernattningar.

De finländska övernattningarna ökade med närmare fem procent och de svenska med drygt två procent. Övernattningarna från övriga länder minskade dock med knappt 34 procent.

–Det bör noteras att förändringsprocenten för övernattningar kan bli stor om jämförelseantalet är litet, skriver Åsub i sin utredning.

Siffrorna baseras på uppgifter från 17 hotell varav fyra höll stängt under mars månad. Under årets tre första månader har hotellet haft knappt 16.400 övernattningar vilket är en minskning med drygt 60 övernattningar, en halv procent, jämfört med samma period i fjol. (mt)

Syskonen Östling från Mariehamn

Judith Pritchett Australien sände in fotografier på sin fars släktingar och ville ha kontakt med eventuella släktingar på Åland. Det blev stornapp.

Nya Åland fick ett brev från Australien där **Judith Pritchett** från Derby i västra Australien sökte sina släktingar. Nya Åland har fått in flera tips efter att ha publicerat några bilder.

Birgitta Axelsson berättar att hennes mormor hörde till syskonen Östling. Den ensamme mannen på bilden är **Seth Östling**. Det fanns tio syskon. De bodde ursprungligen i Mariehamn och hette Gustavsson. Sedan bytte de namn till Östling som var syskonens mors flicknamn. Fadern i familjen var konstapel och blev knivhuggen vilket gjorde att han blev arbetsoförmögen. Då flyttade familjen till Hammarland Frebbsby.

Birgitta identifierar personerna på bilden där det saknas efternamn. **Elsa, Nina, Bjarne** och **Mikael** heter **Böök** i efternamn. Elsa är född Östling och hon gifte sig med **Nils Böök** och fick söner **Bjarne** och **Mikael**. Nina är Bjarnes fru.

Två Karl Gunnar

På bilden med en hel familj tror Birgitta att mannen uppe till höger kan vara en ingift man för han liknar inte Östlingarna.

Efternamnet är Böök. Gurlis efternamn är inte känt, men de andra heter Böök i efternamn. Först Elsa, född Östling, sedan Nina Böök, svärdotter till Elsa och gift med Bjarne Böök som är son till Elsa. Mannen längst till höger är Mikael Böök, också son till Elsa.

Foto: PRIVAT

Seth Östling. Sjökapten och författare enligt vad Nya Ålands fått tips om. En av tio syskon som bodde på Mariegatan. Foto: PRIVAT

Kvinnorna kan vara **Elsa, Beda** och **Frida Östling**. Hon tror inte att hennes mormor **Maria** är med på bilden.

Syskonen Östling levde alla till vuxen ålder. Judith Pritchett nämner också två stycken Karl

Gunnar. Den Karl Gunnar som hälsade på 1966 var Birgittas morbror **Karl Gunnar Edwards**. Den andra **Karl Gunnar** var den yngste av syskonen Östling. Han var född 1904.

Birgitta berättar också vad

Syskonskara? Fem eller sex stycken av syskonen Östling. Birgitta Axelsson, vars mormor var en av Östlingarna, tror inte att mannen uppe till höger var en Östling. Kvinnorna är Elsa, Beda och Frida Östling. Foto: PRIVAT

OBS! Det händer

TISDAG 21.4

BINGO

■ ■ Saltvik Boogården kl 13.30. Bingo.

GRATTIS

GRATTIS

J
o
h
a
n
n
e
s7
ÅR

ö
Mamma, Pappa,
Hampus & "kotten"

FÖREDRAG

■ ■ Stadsbiblioteket kl 18.30. "Knutbytragedin–kunde den ha undvikits?". Föreläsare: prästen och sektforskaren Karl-Erik Nylund.

MUSIK

■ ■ Lemland Valborg kl 19.30. Vårkonsert med sångkören Triolen. Dirigent: John-Adam Sjölund. Gästartist: Martin Lundberg och Lumparlandslaget.
■ ■ Ålands folkhögskola kl 19.00. Musikcafé.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar-dj.

RADIO

■ ■ Ålands radio kl 13.03. Kunskapscupen, semifinal 2.

VERNISSAGE

■ ■ Ålands museum kl 18.30. "Så länge skutan kan gå, möte med skärgårdens sista

fiskare". Vandringsutställning från Västerviks museum. Närvarande är historikern Jan Selling, konstnären Gösta Holmer och fiskaren Göran Stenberg.

■ ■ Ålands konstmuseum kl 18.00. "Cirkus" elevarbeten från Bild & Formskolan. Utställningen öppnas av konstnär Jonas Wilén.

■ ■ Stadsbiblioteket kl 18.30-20.30. Barnboksillustrationer av Tiina Holmberg. Boken "Fyrar, ohøj" av Raili Mikkonen på svenska släpps.

ONSDAG 22.4

BARNENS LITTERATURDAGAR

■ ■ Mariehamns stadsbibliotek kl 18.30-20.30. Vimmelfest med Andri Snaer Magnason, Anna Ribbing, Frida Nilsson, Laura Trenter, Lene Kaaberbol, Peter Barlach, Peter Gissy, Ulf Sindt, Åsa Lind, Monica Vikström-Jokela, Ann.Christin Waller

& Anni Wikberg, Tiina Holmberg, Raili Mikkonen & Diddi Svartsjö.

BASTUKVÄLL

■ ■ Föglö kl 19.00. Bastukväll för kvinnor i prästgårdens strandbastu med Pamela Ahlskog och Anne-Mari Tornberg.

FÖRELÄSNING

■ ■ Högskolan, Neptunigatan 17, kl 10.00-12.15. Arv, testamente och beskattning. Juristen Marcus Måtar håller föreläsning.

INFO

■ ■ Ålands folkhögskola kl 19.00. Informationsmöte om ny hantverkarslinje.

MUSIK

■ ■ Jomala Ulfby gård kl 19.00. Vår-sång. Medis körglädje och individuella sångelever bjuder på en kväll fylld med sång.
■ ■ Café Vreten Skeppar-

gatan 11 kl 19.00. Viskväll med bland andra Livning (Pia & Bengt), Christer Vest samt Grannar.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Dj Tony.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Jonas "Plonke" Eriksson.

SEMINARIUM

■ ■ Mariehamns stadshus kl 13.00. "Kommunsammansslagnig?". Medverkande: Folke Ohman, stadsdirektör, Västabölands stad, Lauri Metsämäki, stadsfullmäktige, Raseborgs stad samt Bjarne Pettersson, stadsdirektör, Mariehamn stad. Moderator: Stadsfullmäktiges ordförande Gunnar Jansson.

VANDRING

■ ■ Sund Prästö kl 19.30. Sundsvandring med Lisbeth Holmström. Start vid Prästö begravningsplats.

Kom ihåg

■ ■ **Bubblan:** Kvällsspysslet har stängt torsdag 30.4. Öppet som vanligt veckan därefter.

■ ■ **Demensföreningen på Åland:** Värmöte torsdag 23.4 kl 19.00 vid Handicampen i Mariehamn. Stadgeenliga förhandlingar och servering. Program: Villa Gustava - ett hem för korttidsboende. Lena Karlsson och hennes kollegor, berättar om verksamheten och dess möjligheter att vara till hjälp vid närståendevård. Alla intresserade välkomna. Närmare information ger demensrådgivare Regina Österlund, Skarpansvägen 30, tel 527 369, 0457-548 38 18 eller e-post: regina.osterlund@handicampen.ax.

■ ■ **Diabetesföreningen på Åland:** Möte med fotvårdarna onsdag 22.4 kl 19.00 på Handicampen.

■ ■ **Eckerö pensionärsförening:** Anmälan till bingoresan med ms Eckerö måndag 27.4 mottages senast 26.4 av Tage tel 38484 eller Christina tel 38559.

■ ■ **EMIL:** Energi och miljötekniska föreningen i landskapet Åland håller sitt årsmöte onsdag 22.4 kl 18.30 på Park hotell.

■ ■ **Fornföreningen Fibula:** Talka i Vikingaby, Saltvik onsdag 22.4 och onsdag 29.4. Kl 17.30 serveras mat, kl 18.00 börjar talikan.

■ ■ **Fotoklubben Obscura:** Fotoutställningen "Städer i ljus" öppen för allmänheten måndfred kl 18-20, lörd-sönd kl 13-16, månd 27.4-onsdag 29.4. kl 18-20. Ålandsvägen 88.

■ ■ **Föreningen Ålands Emigrantinstitut:** Årsmöte söndag 26.4 i filmsalen på Ålands museum. Kl 13.30 inleder vi med kaffe och kl 14 blir det årsmötesförhandlingar. Mötet avrundas med att viceordf. Bertil Lindqvist berättar om sin resa nyligen till San Francisco, med kommentarer av Maria Enckell om stadens brottsliga och laglösa ursprung.

■ ■ **Godby Rotaryklubb:** Veckomöte torsdag 23.4 kl 17.30 på Hotell- och restaurangskolan. Program; Köpmannaförening/Johan Lindholm.

■ ■ **Hälsofrämjandet på Åland:** Vandring i Mariehamn tisdag 21.4. Samling kl. 18.00 vid Mariebad. Information om vandringsutrustning inför vandrigen i Österrike i augusti.

■ ■ **Ingby-Karrböle Byalag:** Vårstädning av vägrenar/årsmöte tisdag 21.4 kl 18.00. Start i Ingby från Rönngården och i Karrböle från Staffans krok. Efter

städningen kaffe och smörgås på Rönngården.

■ ■ **Järsö/Nätö Ungdoms- och hembygdsförening:** Årsmöte söndag 26.4 kl 12.00 på Norrkulla på Järsö. Stadgeenliga ärenden. Kaffe och smörgåstårta.

■ ■ **Mariehamns pensionärsförening.** "Bokträffen" torsdag 23.4 kl 14.00 i Röda Korsgården. Att läsa: "Det brinnande havet" av Erik Eriksson.

■ ■ **Mariehamns pensionärsförening:** Valamoresan är inbjudad på grund av för få deltagare.

■ ■ **Marthadistriktets hemslöjdssektion:** Möte torsdag 23.4 kl 11.00 på kansliet.

■ ■ **Mellersta Finströms marthaförening:** Har du sockskaffat stickat, kom med på vårt månadsmöte tisdag 21.4 kl 19.00 på Marthastugan/Breidablick. Då får du hjälp med hälen, inget marthatvång.

■ ■ **MISE-föreningen:** Årsmöte onsdag 22.4 kl 18.30 i Stadsbiblioteket Välkommen! Sekreterare, 0457 589 9170.

■ ■ **Norra Ålands Pensionärer:** Värmöte i Rosengård onsdag 22.4 kl 14.00. Stadgeenliga förhandlingar. Verksamhetsberättelse samt bokslutet för år 2008 föredras. Efter mötet har vi Sångcafé med sedvanliga gänget på dragspel, gitarr och sångledare.

■ ■ **Norra Ålands Pensionärer, Mariehamns Pensionärsförening och Måndagsklubben:** Endagsresa till Norrtälje med Sundqvist Resor/Viking-Lines ms Rosella

måndag 4.5 kl 08.00. Sundqvist Buss startar i Geta kl 06.30 via Krokund kl.6.45, Kvarnbo kl 6.55, Godby ca 7.05, Gölby-Prestgården - Mariehamn bussplan kl 7.25.Pris: 25 euro inkl. buss-båt t/r, sjöfrukost och lunch/middag samt. Musikunderhållning. Anmälan senast 29.4. Samling vid hamnen kl 7.30 då biljetter utdelas. Tel 22 570 Sundqvist, alt. Viking-Line 26 126.

■ ■ **Rönngården:** Torsdag 23.4 kl 18.30 Lillebrors tangoorkester spelar ljuv musik. Kaffeservering, alla välkomna.

■ ■ **Skeppargården Pellas:** Det ordnas ladugårdstalka på Pellas tisdag 28.4 kl 18.00. Alla medlemmar som vill göra något för föreningen med.

■ ■ **Skeppargården Pellas:** Årsmöte söndag 26.4 kl 19.00 på Pellas. Författaren Leo Löthman berättar om sin kommande bok. Kaffeservering. Stadgeenliga ärenden.

■ ■ **Visans Vänner:** Viskväll onsdag 22.4 kl 19.00 på café Vreten, Skepparg. 11. Bl.a. Livning (Pia & Bengt), Christer Vest samt Grannar.

■ ■ **V.S.V:** Årsmöte onsdag 22.4 kl 19.00 på Solbacka.

■ ■ **Vårt Hjärta:** Tisdagens föreläsning och start på kursen "Skapa ett unikt välbefinnande" är framskjutet till efter sommaren. Anmälningar som redan gjorts står kvar och ny information om kursen kommer i augusti. Annette svarar på ev frågor, tel 0457 5958 533 el vart.hjarta@aland.net

■ ■ **Wårdö Kulturstiftelse:**

Värmöte i Vårdö Skola tisdagen 21.4 kl 19.00. Sedvanliga förhandlingar. Efter mötet ca 19.30 berättar Ålands Sjöfartsmuseums chef Hanna Hagmark-Cooper om sin bok " Avsked och återseende" om sjömanshustrurnas liv under 1900-talet. Allmänheten är välkommen.

■ ■ **Åland-Rysslands regioner:** Årsmöte för medlemmar måndag 4.5 kl 18.00 på Biblioteket.

■ ■ **Ålands synskadade:** Vårens sista bingo på Ankaret, Johannebovägen 9, Mariehamn måndag 27.4 kl.18.00. Guidad visning av Alandica kultur och kongress måndag 4.5 kl 18.00. Anmälan på tel nr 19 670 eller 527 362 senast 30.4 kl15.00 Vårutflykt med naturvandring (med syntolk) i Kärlingsundsbyn söndag 17.5. Vi samlas i Kärlingsundsbyn 12.30. Lunch kl.14.00. Bindande anmälan på tel nr 19 670 eller 527 362 senast 11.5 k.14.00.

■ ■ **Ålands fåravelsförening:** Årsmöte tisdag 21.4 kl 19.00 på Naturbruksskolan! Stadgeenliga förhandlingar, kaffe med tilltugg. Därefter diskussion med biträdande naturvårdsintendent Inkeri Ahonen om LR:s rovdjurspolitik kontra fårhållningen i landskapet.

■ ■ **Ålands hörsselförening:** Föreningens hörselrådgivare har mottagning onsdag 22.4 kl 18.30-19.30 i hörsselförenings kontor i Ålands handikappförbunds lokaler, Handicampen, Skarpansvägen 30 i Mariehamn. Hörselrådgivarna kan bland annat utföra enklare service av hörhjälpmedel. Välkommen om du behöver hjälp!

■ ■ **Ålands lärarförening:** ÅLF inbjuder sina medlemmar till ett

extra medlemsmöte onsdag 22.4 kl 18.30 i Ålands lyceums hörsal. Diskussion om det kommande avtalet samt kaffeservering.

■ ■ **Ålands räddningshunds-klubb:** Intresserad av räddningshundsverksamhet? För information och frågor kontakta Gunnar tel 0457 052 7369 eller Linda tel 040 512 9546.

■ ■ **Ålands teknikkuster:** Årsmöte onsdag 22.4 kl 13.00 på ÅTK-kontoret, N. Esplanadg. 4 B. Stadgeenliga handlingar.

■ ■ **Ålands vallhundsklubb.** Vallhundskurs med Sven Sognevik 21-22.5. Plats och klockslag meddelas senare. Pris 70 euro / hund. Förfrågningar och anmälningar till Berit Sjöberg, tel: 0457 530 1146, mail: berit.sjoberg@aland.net Sista anmälnings- betalningsdag: 21.4. Bindande anmälan! OBS! Klubben har bytt kontonummer.

■ ■ **Ålands vattenskyddsförening:** Årsmöte med val av styrelse torsdag 23.4 kl 18.30 i lagtingets auditorium. Kl 19.00 följer LR:s vattenvårdsmöte och föreläsning med marinbiolog Odd Lindahl om musselodlingar och handel med utsläppsätter av kväve och fosfor.

■ ■ **Önningeby byalag:** Traditionell städning av vägrenarna i Önningeby tisdag 21.4 kl 18.00. Start vid Önningebymuseet och på Önningeby Näset vid Lemströms kanal. Observera att soporna skall sorteras, så medtag plastkassar så kan du sortera direkt vid plockandet av sopor. Efteråt sedvanlig traktering vid Önningebymuseet.

100 ord från din förening

redaktion@nyan.aland.fi

DEMENS-FÖRENINGEN PÅ ÅLAND

Nu är det dags för Demensföreningens vårmöte, torsdagen den 23 april kl 19.00 vid HandiCampen, Skarpansvägen 30 i Mariehamn. Programmet inleds med stadgenliga förhandlingar. Därefter presenteras Villa Gustava - ett hem för korttidsboende i Mariehamn, som erbjuder service till alla kommuner. Från Demensföreningens sida hoppas vi att många tar tillfället i akt, och kommer för att lyssna på **Lena Karlsson** och hennes kollegor. De berättar om verksamheten och dess möjligheter att vara till hjälp vid närståendevård. Erfarenheten visar att många anhöriga skulle behöva få mera stöd i ett tidigare skede av sin livssituation, än vad som ofta är fallet. För att orka vara anhängig och närståendevårdare, behöver man få information och uppmuntran till att också sköta om sig själv. I detta avseende är Villa Gustava ett kompletterande vårdalternativ bland flera andra, som kan ge korttidsvård, avlösning och stöd till enskilda och familjer. I samband med serveringen finns möjlighet till frågor och diskussion. Alla intresserade är hjärtligt välkomna. Närmare information ger demensrådgivare **Regina Österlund**, tfn 527 369 eller e-post: regina.osterlund@handicampen.ax

Åland 24 på Barnens Litteraturdagar

Efter nyheterna sänder vi ett kort inslag från Barnens Litteraturdagar

Tisdag:
Anna Ribbing *Författare*

Onsdag:
Frida Nilsson *Författare*

Torsdag:
Laura Trenter *Författare*

Fredag:
Andri Snær Magnason *Författare*

18.30 • 19.30 • 21.30 • 22.30 • 23.30

www.aland24.ax - Se det med egna ögon

HUR SKA VI GÖRA VÅRT VATTEN BÄTTRE?

Diskussionsseminarium den 23 april kl 19 i audiotoriet, lagtinget, Självstyrelsegården.

Vi bjuder på kaffe.

Marinbiologen Odd Lindahl berättar om musselodling och åtgärdsprogrammet för våra vatten diskuteras.

Välkommen! Entrén är fri.

Kontakt: Miljöbyrån, LR.

Nu bjuder vi in alla våra pensionerade medarbetare till en eftermiddag i Postterminalen i Sviby Onsdagen den 13 maj kl 14.00

Program för eftermiddagen: presentation av verksamheten, rundvandring i våra nya lokaler samt fikabjudning

Anmäl dig till Postens växel, tel. 6360 senast den 30 april

Hjärtligt välkomna!

SPELA BINGO med lyckotavla

På Paf Casino på Torggatan 14 alla TORSDAGAR kl. 19

- 5 raders BINGO
- Lyckotavla, vinster 34€ – 336 €
- Kvällens poängplockare: 3 kg kaffe och 1,5 kg kaffe

MATHIS

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Ju längre man lever, desto orimligare blir det att döma, desto omöjligare.”
GUNNEL VALLQUIST, i ”TILL DESS DAGEN GRYP”.

Visar väderbitna fiskare

”Så länge skutan kan gå” en hyllning till det kustnära fisket

–Varje mejselslag har varit levande historia. Det har varit ett oerhört känslomässigt arbete.

Det säger konstnären Gösta Holmer som tillsammans med historikern Jan Selling skapat den utställning som i dag öppnas i Ålands museum.

Utställningen kan ses som en hedersbevisning till yrkesfiskarna på den svenska ostkusten.

Trots att Gösta Holmers arbete med att mejsla fram reliefer av de kanske sista medlemmarna i en hel yrkeskår så understryker Jan Selling att det inte är av nostalgiska skäl som man gjort utställningen. I stället vill man lyfta fram både miljömässiga och andra fördelar i själva näringen.

–Det småskaliga kustnära fisket är det enda hållbara, säger han.

Bygger på intervjuer

”Så länge skutan kan gå” är ett projekt som bygger på intervjuer med svenska yrkesfiskare på den södra ostkusten i Sverige, i Tjüsts och Misterhults skärgårdar, och den är ursprungligen producerad för Västerviks museum.

Enligt Jan Selling har ostkustfisket av tradition varit ett småskaligt kustnära fiske. Han menar också att denna typ av fiske är det mest optimala för att var- samt beskatta den fiskares som finns i Östersjön.

–Ett småskaligt fiske främjar hållbara fiskuttag, skapar arbetstillfällen i våra kustsamhällen och är avgörande för bevarandet av en levande kust och en levande skärgård.

Fåtal fiskare kvar

Men det faktamaterial som man lägger fram i anslutning till utställningen talar sitt tydliga språk och visar hur träng denna näringsgren är. På en karta finns en mängd orange prickar. De visar hur tätt det var mellan fiskarna i dessa skärgårdar ännu år 1961. På en karta från 2007 finns bara ett fåtal prickar kvar.

–Antalet yrkesfiskare har i runda tal minskat från 300 till 30 och av dem har bara 14 fiske som sin huvudsyssla, berättar Jan Selling.

–Och bara fyra är under 50 år, tillägger Selling och konstaterar att dessa fyra är mellan 45 och 50.

Någon tillväxt finns alltså inte.

På bara en generation har yrkesfisket försvunnit helt från 25 öar i området.

Utnyttjas som kuliss

Detta alltså samtidigt som det handlar om ett ekologiskt hållbart fiske som kulturellt också betytt mycket för att ge skärgården dess identitet.

Både Jan Selling och Gösta Holmer har en viss aversion mot att skärgårdsfisket numera blivit ett slags romantisk kitsch inom turistnäringen.

–Vi vänder oss mot att skär-

Ställer ut. Konstnären Gösta Holmer och historikern Jan Selling framför en av Holmers stora reliefer i utställningen i Ålands museum.

Fiskare. Göran Stenberg, fiskare på Stedsholmen, kommer till kvällens vernissage.

gårdsfisket utnyttjas som en kuliss, säger Selling.

Med stor kärlek

Gösta Holmers skulpturer och

reliefer är mycket anslående. Relieferna i alträ med porträtt av ett 25-tal yrkesfiskare och också några fiskarhustrur är realistiska in i minsta rynka i

de väderbitna ansiktena, men samtidigt är allt gjort med stor kärlek. Porträtten och de miljöer som han också skulpterat fram blir till en hyllning över de kanske sista kustnära yrkesfiskarna i denna del av Östersjön.

–Jag har velat komma så nära som möjligt. Personerna skall gå att känna igen, säger han.

Med finns också skulpturer i lite friare former, som i ”Gäddor i sjögräs” som möter redan i entrén utanför specialsalen, där utställningen hålls, och i ”Ålkräkemärkt kobbe”. Ålkråka är namnet på skarven i de här trakterna.

–Jag vet att fiskarna inte riktigt gillar dem men jag tycker att de är vackra, erkänner Holmer som själv bor vid havet.

Hoppas på ålänningar

Selling och Holmer hoppas att utställningen skall locka många besökare också på Åland och menar att det finns

många likheter i skärgårdsfiskarnas situation även om det också finns sådant som är annorlunda i näringens förutsättningar. I går kväll var de två utställarna också inbjudna till Ålands fiskares vårmöte och i kväll hoppas man att många åländska fiskare skall möta upp till vernissagen.

Projektet har resulterat i en bok som kan köpas under utställningen och i en dokumentärfilm som skall visas i filmsalen ett par gånger per dag. Redan i dag kl 12 blir det lunchguidning med Selling och Holmer som ciceroner. Vernissagen är kl. 18-20 och då kan man också träffa en av de avporträtterade fiskarna, Göran Stenberg från Stedsholmen.

Utställningen pågår i museet till den 17 maj.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 471

Detaljer. Öldrickarnas avfall som numera hör till fiskarens fångst har Gösta Holmers också skulpterat i trä.

Skulptur. Gäddor i sjögräs av drivenved möter utställningsbesökaren redan i entrén.

”Detta Eviga Avfall”, Nils-Axel Mörners

nya bok som åländska PQR-kultur ger ut är nu klar och presenteras vid en release-tillställning i Katarummet i ABF-huset i Stockholm på onsdag kl 12-13.15, berättar Ben Johans på förlaget.

Nyan har tidigare i en intervju med Mörner berättat om hans bok som tar upp problematiken med slutförvaringen av utbränt kärnbränsle.

I inbjudan skriver förlaget bland annat: ”Det högaktiva kärnbränsleavfallet utgör ett hot men det innehåller samtidigt enorma mängder energi. Nya geologiska fakta – verkliga observationsfakta – visar klart och tydligt att påståendet att högaktivt kärnbränsleavfall skulle kunna lagras säkert i berget under 100.000 år – den s.k. KBS-3 metoden (som förordats i Sverige och Finland) – inte håller. I stället förordar författaren ett torrt förvar som förblir tillgängligt för tillsyn, reparation och, inte minst, utnyttjande av resterande energi den dag teknik-utvecklingen så tillåter.” Presskonferensen följs av ett föredrag av Dr. Chris Busby från Ulsters universitet på Nordirland. □

Pianomusik bjuds det på

vid en pianomatiné i musikinstitutets konsertsal söndagen den 26 april kl 15.30. Det blir musik av, bland andra, Bach, Mozart och Chopin, samt ”allé-handa spelboksbitar”. Det är elever till pianolärarna Anders Gabriel Sundström och Vilija Galiene som framträder under matiné. Inträdet är fritt och det ordnas också med kaffeservering i pausen. □

Akademiska Sångföreningens

nya skiva ”Hymn to Finland”, med manskörsmusik av körens grundare Fredrik Pacius, släpptes den 19 mars, på 200-årsdagen av Pacius födelse. Skivan består av brett urval av Pacius verk, däribland välkända klassiker som ”Vårt land”, ”Suomis sång” och ”Björneborgarnas marsch”, och även mindre kända pärlor. Skivan kan även beställas på körens hemsida www.akademen.com meddelar studentkören. □

Isabel Allende kommer till

bokmässan i Göteborg i september. Allende, som är Latinamerikas mest kända och framgångsrika kvinnliga författare i dag; talar om sitt författarskap och om sin senaste bok ”Summan av dagarna”, som i år kommer på svenska. I boken riktar hon sig i brevform till sin döda dotter Paula.

Årets bokmässa sätter Spanien och spanskspråkig litteratur i fokus. Dessutom firar bokmässan 25-årsjubileum. □

Flyttfåglar i vårsenarad för stråkar

"Vårserenad för stråkar"

Olivier Pons violin, Stephan Kemetter, altviolin, Helen Lindén, cello. Hammarlands kyrka, söndagen den 19 april. Arrangör: Kulturföreningen Katrina.

Konsert

Våren för med sig flyttfåglar. Det 60-tal vänner av kammarmusik som tagit sig till vackra S:ta Katarina kyrka denna kyliga med soliga eftermiddag fick njuta av en "hemmafågel", **Stephan Kemetter** och två franska flyttfåglar, **Olivier Pons** och **Helen Lindén**, som rätt så regelbundet flyger till våra trakter.

Det är en rikedom för vår lilla holme att de hittar hit och vill musicera för oss. Jag har känt det tidigare när jag hört dem, och söndagens konsert bara bekräftade känslan: det här är musiker som brinner för sin musik och använder sitt tekniska kunnande till att uttrycka, inte briljera.

För visst kan man spela Paganini som en mekanisk teknikövning (se hur fort jag kan, se hur svårt det är) eller också kan man måla och forma och komma åt en annan dimension av samma musik. Det var nog Olivier Pons in-

tention med **Niccolo Paganinis** kapriser för soloviolin.

Intensitet

Men det är att gå händelserna en smula i förväg för eftermiddagskonserten inleddes av Helen Lindén som bjöd på **Caspar Cassados** Preludium ur en cellosvit, och med intensitet i utförandet och en underbar klang i sitt 1600-tals instrument gav oss allt från mörka, fylliga toner till skiraste höga flöjttoner; skön musik att lyssna till.

Stephan Kemetter fortsatte med Marin Marais version av variationer på det kända temat Folia. Många kända kompositörer har lekt med denna ursprungligen portugisiska melodi som användes som rasande snabb karnevalsanslag för att sedan i Spanien klä sig som sara-bandartad sällskapsdans och därifrån vandra vidare och inspirera kompositörer över hela Europa. Marais version av Folia, Couplets des Folies d'Espagne, hade jag aldrig hört förr.

Särskilt tilltalades jag av den del där pizzicato smög sig på oss så försiktigt att jag trodde Kemetter kollade stämningen på sin altfiol när det i själva verket var satsen som inleddes. Dubbelgreppen i den avslutande satsen gav oss sedan elden som förde oss närmare karnevalsstämningen.

Trio. Olivier Pons, Stephan Kemetter och Helen Lindén i konserten i Hammarlands kyrka.

Första halvdelen avslutades med en sonat för violin och cello av **Maurice Ravel**. Pons förde oss in i musiken genom en kort presentation av verket, från första satsens impressionistiska stil till de senare satsernas två melodier som mer eller mindre lever sina egna liv parallellt och inte alltid förenas harmoniskt. Många drog på

smilbandet när han liknade det senare vid ett äkten-skap.

Vi fick också veta att de upplevelser Ravel hade i första världskriget kan ha präglat verket. Och visst upplevde jag bitterhet och nästan ångest i musiken när spännande pizzicatosekvenser följs av ett närapå aggressivt stråckdrag och visst upplevde

jag två parallella skeenden, ibland i dialog, ibland imiterande varandra.

En stund kunde jag nästan höra min barndoms "lällä lällä lieru" (melodi ungefär Skvallerbyttas bing bång) i gräl men också humor. Den långsamma satsens melankoli tog sig rakt in i bröstet och blev för mycket för min 4-åring som måste gå ut!

Den avslutande satsen vif, avec entrain – livligt och helhjärtat – var rytmiskt aktiv, med en aning av en annan barnmelodi, Akta dig för trollen. Den utmynnade i ett bullrigt gräl.

Efter paus presenterade Olivier Pons sedan de tidigare nämnda Kapriserna av Paganini. Vi fick höra jakt, militärisk marsch och något jag upplevde som naturskildring: pastoral som övergår i oväder för att sedan återvända till idyllen.

Fyllig klang

Som avslutning förenades musikerna i **Ernst Dohnányi** Serenad för stråktrio. Klang-en var fyllig och samspelet utmärkt. Skönt att höra vara Kemetters altsolo ackompanjerat av pizzicato på cello och violin. Den långsamma satsen var bitterljuvt vacker och avslutande rondot bjöd på varitation från snabbhet till idyll och jubel och något som lät nästan som zigenarmusik.

Mättade av färggranna intryck lämnade vi sedan S:ta Katarina kyrkans utmärkta akustik och gick ut i vårso-len.

Text & foto:
LENA JOHANNA SVARTSTRÖM
kultur@nyan.ax

Trevlig resa

Weekendkryssa med Birka Paradise i sommar

Riga och Visby, 3 dagar från 240 €/person i insides 4-bäddshytt (Paradise Class) inkl. måltidspaket buffé och måltidsdryck. Dubbelhytt från 385 €/person.

Visby, 2 dagar från 185 €/person i insides 4-bäddshytt (Paradise Class) inkl. måltidspaket buffé och måltidsdryck. Dubbelhytt från 250 €/person. Barn upp till 2 år utan egen bädd reser kostnadsfritt. Barn 3–15 år halva priset.

Slottswekend på Rånäs Slott

Paketpris för 2 personer 366 euro inkl. person- och bilbiljett t/r på Eckerö Linjen, logi i dubbelrum, frukost, middag, afternoon tea samt ett glas mousserande vin.

"Gruvan ljuder" – årets häftigaste musikupplevelse!

Följ med på en underjordisk musikupplevelse i Sala Silvergruva med en "körpromenad" fullspäckad med sång och musik. Vi vandrar genom ringlande gångar och stora bergsrum där vi möter större och mindre ensembler längs vägen. Promenaden avslutas i den varma Victoriasalen med lite enklare mat och dryck och ännu mer musik.

Tips! Ge mamma en annorlunda musikupplevelse på Mors Dag.

Vid bokning av "Gruvan ljuder" bjuder vi alla mammor på en överraskning!

Avresa 9 maj, 2 dagar. 192 €/person inkl. buss- och båtresa t/r, frukost, logi, lunch och middag samt körpromenad.

Vi har besökt Gambia!
Välkommen in så berättar vi om resmålet!

Nya
IKEA Uppsala
Åk 2 betala för 1!
Även Gränby Centrum
och Uppsala Centrum
16/5, **30 €/person**
u. 18 år halva
priset!

Ålandsresor
RESEBYRÅ

Boka hos Ålandsresor Resebyrå, Torggatan 2, telefon 28 040
www.resebyran.ax

Etikdiskussioner bland läkarna efter dödsfall på svenskt sjukhus

Vedertagen praxis har krockat med rättsväsendet.

Så kunde man formulera det som hände efter det uppmärksammade fallet i Sverige tidigare i år då ett för tidigt fött barn dog och läkaren anklagades för mord.

Inom den åländska vården har händelsen väckt diskussioner.

Diskussioner. Överläkare Christian Andersson menar att dödsfallet på Astrid Lindgrens sjukhus väckt oro och diskussioner bland kollegorna. Foto: ERKKI SANTAMALA

Det som hände för en tiden sedan på Astrid Lindgrens sjukhus (se faktaruta här intill) har väckt diskussioner bland läkarkåren på Åland. Det menar **Christian Andersson**, överläkare på Gullåsen och specialist i geriatrik.

–Många kollegor har varit bestörta över att ärendet tagit sådana former som det gjort. Vi vet ju inte exakt vad som har hänt, men det har väckt oro att rättsväsendet gripit in mot vedertagen palliativ vård. Det är också oroande för framtiden. Ingen läkare vill bli anklagad för mord om man behandlat patienten enligt principer som är vedertagna.

Lindring

Patienter som får palliativ vård finns i princip konstant på Gullåsen. Med palliativ vård menas att sjukdomen inte botas men att symptomen lindras.

–Den botande behandlingens tid är över då man pratar om palliativ vård. Vi påskynar inte döden men förhindrar den inte heller.

På Gullåsen hamnar personalen väldigt sällan i så tillspetsade situationer som den på Astrid Lindgrens sjukhus.

–Här har vi ju inga respiratorer som stängs. Men olika frågor om etiska frågor i livets slutskede är ständigt närvarande.

Den palliativa vården skall lindra symtomen, och då handlar det inte bara om smärtlindring utan också illamående som kan vara vanligt för cancerpatienter eller existentiell smärta.

Utveckling

Forskningen och kunskapen går hela tiden framåt och utvecklas. Den senaste forskningen visar till exempel att vätska i droppform sällan är nödvändigt för en människa

som snart ska dö.

–I slutskedet av många sjukdomar stänger kroppen av sina funktioner som en förberedelse för döden. Studier visar att människor som inte vill äta och dricka i slutskedet inte är hungriga och mår inte bättre av att få dropp. Man kan göra annat för att lindra symptomen, som att fukta slemhinnorna.

Numera är ofta både patienter och anhöriga mer insatta i vården än för några år sedan. Informationen har blivit mer lättillgänglig.

–Men det är sällan den palliativa vården anhöriga och patienter har kunskap om. Så långt det är möjligt försöker vi ta reda på vad patienten har för inställning till vård i livets slutskede. Om patienten inte själv kan meddela sig med omvärlden pratar vi med anhöriga.

Vårdtestamente

Vårdtestamenten är än så länge inte så vanliga, men Christian Andersson tror att de kan bli allt vanligare.

–Det är inte ett juridiskt bindande dokument utan ett dokument där patienten skriver hur han eller hon vill att livet skall skötas i slutskedet. Det kan till exempel handla om att de inte vill att livet skall förlängas på konstgjord väg.

I framtiden tror Christian Andersson också att den palliativa våren i hemmet är något som kan utvecklas.

–Det finns skisser på hur en renodlad palliativ enhet skulle se ut, men inga beslut är tagna. Det är något som kanske blir en möjlighet i samband med om- och tillbyggnader.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Smärtpump. Sjukskötare Else-May Holmström visar den smärtpump som ofta används inom den palliativa vården.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Smärtlindring är okej, men aldrig dödshjälp

Sjukhusprästen Maria Båsk tror att etiska frågor är något som de flesta människor funderar över, åtminstone då livet inte blev som man tänkt sig.

Hon berättar hur hon och vårdpersonalen ser på frågor kring dödshjälp och smärtlindring.

Sjukhusprästen Maria Båsk möts ofta av frågor som har att göra med liv och död.

–Vi funderar över vad som är ett värdigt slut och vad det innebär att ha respekt för både livet och döden. I vårdarbetet är dylika frågor en del av vardagen. Jag tror att de personer som är rädda för döden väljer ett annat yrke.

Maria Båsk har följt med diskussionerna efter att ett barn som föddes för tidigt dog på Astrid Lindgrens sjukhus och läkaren anklagades för mord.

–Det här är oerhört svåra frågor där ett regelverk å ena sidan behövs. Samtidigt kan ett strikt regelverk uppfattas omänskligt. Man kan inte i alla lägen göra likadant och strikta etiska linjer kan uppfattas inhumant. Många gånger måste man se till den unika situationen.

Kvalitet eller kvantitet

Samtal förs ständigt personalen emellan huruvida en patients liv skall förlängas kvantitativt eller om man skall fokusera på kvalitet den tid som finns kvar.

–Idag har patienten rätt att medverka i sin egen vård. En del säger att de inte vill att livsuppehållande åtgärder skall vidtas om något händer. Det behöver inte vara något dramatiskt, påpekar Maria

Möter sorgen. Sjukhusprästen Maria Båsk menar att man både skall ha respekt för livet och för döden. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Båsk, utan kan handla om en gammal människa som känner att hon har levt klart.

–Hon kanske väljer att mediciner och andra åtgärder inte skall sättas in om komplikationer tillstöter. I så fall infaller döden normalt efter ett tag.

Maria Båsk har arbetat närmare 35 år inom vården och har märkt en förändring i synsättet på döden.

–Tidigare sågs döden som ett misslyckande för personalen, men nu är döden mer naturlig och inte lika ångestfylld. Numera har man respekt både för livet och döden.

Dö utan smärta

Gällande lagstiftning säger att ingen aktiv dödshjälp får ges,

däremot smärtlindring så att alla skall ha möjlighet att dö utan smärtor.

–Ingen skall behöva dö med vare sig fysiska, psykiska eller andliga smärtor.

Maria Båsk's uppgift är att gå runt på alla avdelningar, presentera sig och prata med dem som vill prata med henne.

–En döende patient vill ofta prata om livet, de vill ofta berätta sitt livs historia. Många planerar också sin begravning.

Hon pratar också med anhöriga om sorgen de känner. Har en patient mycket stark smärtlindring sover eller ligger hon i dvala och är vaken bara kortare stunder.

–Många med stark smärtlindring blir tröttare och tröttare före döden.

ring blir tröttare och tröttare före döden.

Kunskapen som finns idag, i fråga om till exempel livsuppehållande åtgärder, kräver också en större medvetenhet och respekt.

–Vi måste fråga oss för vems skull vi använder kunskapen och apparaturen vi har.

För en del anhöriga är det svårt att släppa taget. De vill att alla åtgärder skall sättas in trots att de vet att den anhörige skall dö.

–Man vill inte att den man tycker så mycket om skall dö. Särskilt för föräldrar kan det vara oerhört svårt.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Detta har hänt:

■ 3 juni 2008 föds en flicka på Karolinska universitetssjukhuset i Solna. Hon föds mer än tre månader för tidigt och har svår syrebrist.

■ 5 juni får flickan felaktig dropp

■ 20 september avlider flickan.

■ 7 oktober polisanmäler flickans föräldrar personal på Karolinska för vållande till annans död. Föräldrarnas anmälan handlar om den felaktiga behandlingen med dropp.

■ 14 oktober är ett preliminärt obduktionsbesked klart. Dödsorsaken bedöms oklar men det mesta talar för att flickan avled på grund av

hjärnblödning.

■ 2 mars 2009 grips en överläkare vid barnintensiven på Astrid Lindgrens barnsjukhus. Hon misstänks för mord på flickan. Överläkaren är, såvitt känt, inte inblandad i den tidigare vården av flickan. Läkaren släpps sedan ut ur häktet. Socialstyrelsen ska utreda fallet.

■ Ett tydligare regelverk har därefter efterlysts i diskussionerna. Man har också konstaterat att polis, åklagare och läkare inte följer samma praxis eller kan varandras vokabulär i frågor om smärtlindring och palliativ vård.

Källor: DN, ke

Ordnar veteranutställning. Micke Lindbäck, Anders Jansson och Eero Axberg är med och arrangerar utställningen av veteranfordon i Geta i sommar. I fredags visade de upp Mickes Harley Davidsson från 1959 hemma hos Anders Jansson. Han och hans son Erik visade dessutom upp en AA-ford från 1931.

Dags att anmäla sig till veteranutställning

I sommar ordnas en veteranfordonsutställning i Geta.

–Det finns nog veteraner överallt på Åland, säger arrangörerna som nu efterlyser utställare.

Förra året ordnade Kvarnbo Lions för första gången en veterantraktorutställning i Geta. Evenemanget blev en stor succé med 110 utställda traktorer och 1.200 besökare.

–Många har hört av sig och önskat att vi ordnar en traktorutställning i sommar igen. Men vi suger lite på den karamellen och väntar med att ställa ut traktorer till 2010. Så i sommar blir det istället en utställning med alla andra sorters veteranfordon, säger **Anders Jansson** i arrangörsgruppen.

Lastbilar, bilar, traktorbilar, motorcyklar, moped och maskiner som exempelvis grävmaskiner och vägskrapor är välkomna. Huvudsaken är att fordonen härstammar från 60-talet eller tidigare.

Finns det mycket veteranfordon på Åland?

–Jo det finns nog veteraner överallt på Åland. När vi ordnade utställningen förra året räknade vi med 30 till 40 traktorer och vi fick ihop 110, det säger ju en del. Det verkar som att ålänningarna är ett samlande folk.

Välgörande ändamål

Den 18 juli är datumet då utställningen ordnas och arrangörerna hoppas nu att ägare till veteranfordon vill visa upp sina ögonstenar.

–Vi vill ge folk en möjlighet att delta. Man kan anmäla sig ända fram till och med den 18 juli men man får förstås gärna göra det på förhand, vi börjar ta emot anmälningar omgående.

Utställningen ordnas på den gamla skolplanen i Östergeta. Markägare ställer åkrar till förfogande både som utställningsplats och parkering.

–Vi har ett gott samarbete med orsborna. Östergeta jaktlag kommer till exempel att finnas på plats och sälja korv och kaffe.

Alla intäkter ska Kvarnbo Lions ge till välgörande ändamål.

–Förra året gick pengarna till vår verksamhet i stort men i år vill vi att det ska gå till något specifikt ändamål. Droger är ju

A-ford. I Anders Janssons garage står den här pärlan som kommer att delta i utställningen, en A-ford årsmodell 1929.

högaktuellt men vi har inte bestämt oss helt än, säger Anders Jansson.

Samma dag som utställningen ordnas också den så kallade Getadagen. Mycket folk lär alltså vara i omlopp i kommunen.

Är man intresserad av att delta i utställningen ska man höra av sig till följande personer: Anders Jansson (04570529313), Eero Axberg (41 208/0405752888),

Micke Lindbäck (48415).

Den som vill ställa ut en motorcykel eller moped kan också kontakta **Mats Fagerström** eller **Sven Jansson** och den som har en A-ford att visa upp kan ringa **Peje Rågfelt** (43567).

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax
tfn 528 468

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Norrtälje tidning om åländska storhandlare

I fredags hade Norrtälje tidning har ett reportage om ålänningar som handlar i Norrtälje. "Åländsk köpfest i Norrtälje" hette reportaget där både ålänningar som stor-

handlade och norrtäljeköpmän intervjuades.

Särskilt blöjor är något som ålänningarna enligt reportaget bunkrar.

–Vi tjänar mycket på det,

säger Ica-handlaren **Conny Holmlund**.

Den låga kronan och de höga priserna på Åland angavs vara orsaken till de åländska shopparna. (ke)

Högskolan hade många sökande

Vid Högskolan på Åland noterar man att rekordmånga ansökningar kommit in. I höst vill sammanlagt 187 personer studera där, vilket är en ökning med 39 procent jämfört med fjolåret. Mest sökande har sjöfartsprogrammet dit 77 personer sökt de 24 studieplatserna.

–Det är det högsta antal sökande vi haft till sjöfartsprogrammet sedan årtionden tillbaka, säger överlärare **Bengt Malmberg** i ett pressmeddelande.

Marknadsföringen av möjligheten till deltidstudier vid det företagsekonomiska programmet har gjort att fler än vanligt sökt, totalt 48 stycken. Populärt är också Hospitality Management-programmet som i år har 30 sökande. Lediga platser att söka finns ännu på programmen maskinteknik och informationsteknik. Elektroteknikprogrammet och vårdprogrammet tar emot nya studerande först hösten 2010.

–Det är viktigt att vi kan fylla alla våra platser för nya studerande trots stora nedskärningar. Då folk blir arbetslösa är det av stor betydelse att de istället har möjlighet att studera och på så sätt kan förbereda både sig själva och samhället för kommande goda tider. Lågkonjunktur i ekonomin är högkonjunktur inom utbildning, vilket vi hoppas att även landskapsregeringen inser, säger vicerektor **Henrik Karlsson**.

**Dags att byta ekonomisystem!
Vi hjälper dig!**

Vi kommer gärna ut och berättar mer om vårt ekonomisystem. Ring och boka tid, vi är på Åland under maj månad.

Försäljningschef
Ralf Norrgård
tel 0400 - 989 808,
ralf.norrgard@dlsoftware.com

DL Prime 2000

DL Software Ab
Umeågatan 2, 65350 Vasa

Partner på Åland: MKAB

Vi har lösningar för:

FAKTURERING

RESKONTRA

INKÖP

LAGER

KASSASYSTEM

LÖNER

BOKFÖRING

WEBSHOP

www.dlsoftware.com

TEBOIL

Snap-on

BUSSEN kommer till oss på

IDAG KL. 17-19

PLUSSA

HYR HOS OSS och få Plussa-poäng!

Släpvagn, båttrailer, biltrailer, paketbil

PLUSSA-poäng på allt!*

* Ej spel och lotter

Bil Macken
Strandgatan 1, Tel: 12 620

vard. 07.30-21.00, lörd-sönd 09.00-18.00

- Välkomna -

HÅLL ÖGONEN ÖPPNA!

DU KAN VINNA EN RESA VÄRD 1000 EURO!

Nästa onsdag händer det!

Taktiskt IFK fälld

TIPSLIGAN
IFK MARIEHAMN 2
FC INTER 0

FOTBOLL. När Ante Simunac slog in 2-0 i slutet var det klart. Mästarna Inter var besegrade. Och IFK Mariehamn fick bästa möjliga start i Tipsligan 2009.

–Det finns inget bättre än att ta tre poäng på WHA, säger Paulus Arajuuri.

Det var en typiskt premiärmatch. Stora ytor. Avstånd mellan lagdelarna. Och mer vilja än skönspelet. På många sätt var det också en match som IFK Mariehamn fick precis dit de ville.

För när Paulus Arajuuri och **Mate Dujilo** envisades med långbollar över Inters mittfält var det inte på grund av få alternativ utan istället berodde det på ett tydligt budskap från **Pekka Lyyski**.

–Om vi ska slå Inter måste vi spela så här, säger Lyyski. Vi måste spela över deras hårda press på mitten.

Och det gjorde verkligen IFK. Inters mittfält kom aldrig in i spelet, lyckades aldrig hålla i bollen och fick aldrig någon press på IFK. Detta samtidigt som IFK var mer aggressiva och hela tiden villiga till att ta de jobbiga löpningarna.

Inte vackert

Därför fick heller Inter aldrig någon struktur i spelet och när IFK tog ledningen i den 33:e minuten försvann de få tendenser som mästarlaget trots allt visade upp inledningsvis. Efter det målet var det IFK:s match.

–Sedan kan man diskutera om det var vackert eller inte men just nu är det poängen som räknas, säger Lyyski.

Men det var ett mål som kom under en period då Inter ändå skapade lite chanser. **Guiliano Grot** var ett ständigt orosmoment för IFK:s backlinje men när han gick ut på grund av skada efter en halvtimme försvann även Inters anfallsspel.

Tre minuter senare kom årets första mål på WHA.

Dmytro Pronevych fälldes på sin vänsterkant strax utanför straffområdet och tog själv den efterföljande frisparken. En frispark som **Tamás Gruborovics** var först på i straffområdet och med fart nickade han in 1-0 till IFK.

Målet tände matchen och framförallt IFK. **Sasha Anttilainen** var nära mål efter en fin

Matchfakta

IFK -FC Inter 2-0 (1-0)

Målen: 1-0 (33) Tamás Gruborovics, 2-0 (83) Ante Simunac.

Varningar: IFK 4 (Tamás Gruborovics, Dmytro Pronevych, Arsim Gashi, Mate Dujilo).

Utvisningar: Inter 1 (Ville Nikkari).

IFK: Gustaf Långbacka–Patrik Rikama, Paulus Arajuuri, Mate Dujilo, Dmytro Voloshyn–Tamás Gruborovics, Mika Niskala, Marcus Olofsson (86 Johan Carlsson), Dmytro Pronevych (70 Ante Simunac)–Arsim Gashi (70 Wilhelm Ingves), Sasha Anttilainen.

På bänken: Willis Ochieng, Kenneth Gustavsson, Amos Ekhalie, Alexandros Pappas.

IL-lejon: 3 Mate Dujilo, 2 Sasha Anttilainen, 1 Tamás Gruborovics.

löpning på vänsterkanten och **Arsim Gashi** löpte sig nästan helt ren med **Patrick Bantamoi** i Inters mål.

–Jag har aldrig spelat med så mycket motvind som i den första halvleken och jag visste att om vi bara kunde hålla nollan i första så var det vår match. Nu hade vi ledningen och i den andra halvleken var jag helt säker på att vi skulle vinna, säger Paulus Arajuuri.

Värda vinsten

En utvisning på Inters **Ville Nikkari** precis i slutet av halvleken gav dessutom IFK det där extra psykologiska övertaget som brukar vara så viktigt. Och med en man mindre blev Inter än mer utspritt och verkade ibland inte ens attackera IFK.

–Jag tycker vi spelade för att vinna och att vi var värda att vinna, säger Pekka Lyyski.

Kanske var det ändå som tydligast i den andra halvleken där IFK hade det mesta av spelet och dessutom de flesta chanserna. Detta trots att Inter försökte lyfta fram spelet.

Ante Simunac fick det sista ordet i premiären när han i den 83:e minuten enkelt slog in 2-0 från nära håll efter en fin pass från Sasha Anttilainen i straffområdet. Mästarna var besegrade.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Mate Dujilo

Sasha Anttilainen

Dragtsma besviken med insatsen

FOTBOLL. FC Inters tränare Job Dragtsma var inte nöjd efter matchen. Och han pekade på tre saker som avgjorde till IFK:s fördel. Guilliano Grots skada, det första målet och så givetvis utvisningen.

–Det röda kortet dödade matchen, säger han.

Samtidigt var Dragtsma besviken på sitt Inter som definitivt inte spelade som ett mästarlag. Löpningarna var få och aggressivitet som bortblåst.

–Vi kom in i deras spel och det är inte vårt spel, säger Dragtsma

och menar att IFK inte bjöd upp till något offensivt skönspelet.

Men det gjorde heller inte Inter som hade svårt att komma till några riktiga chanser efter Guilliano Grots skada i den 30:e minuten.

–Till sist förtjänade de att vinna mer än vad vi gjorde, sammanfattar Dragtsma matchen.

Utvisningen, som Dragtsma menar dödade matchen, ansåg han visserligen vara helt korrekt men han var desto mer kritisk mot **Dmytro Pronevych** tackling som föranledde **Ville Nikkaris** eftersläng mot just Pronevych. (jl)

Målskytt. Tamás Gruborovics stod för årets första mål för IFK i Tipsligan när han nickade in 1-0 efter 33 minuter. Bilden visar dock en annan situation under matchen. Foto: JONAS EDSVIK

Glädje. Tamás Gruborovics 1-0 förändrade till stora delar matchbilden och IFK tappade mycket av premiärnerverna. Inter kom aldrig in i matchen efter det målet. Foto: JONAS EDSVIK

e mästarna

Bra debut. Marcus Olofsson slet och kämpade i sin första Tipsligamatch och tillsammans med Mika Niskala vann han helt klart kampen om det centrala mittfältet. Foto: JONAS EDSVIK

Gustavsson petad i sista stund

FOTBOLL. Under försäsongen var Kenneth Gustavsson mer eller mindre ordinarie. Men till gårdagens premiär var han petad.

– När jag har tre mittbackar väljer jag de två bästa för dagen, säger Pekka Lyyski.

Det var Paulus Arajuuri som tog Kenneth Gustavssons plats och med facit i hand var det ett lyckat drag. Arajuuri gjorde en riktigt fin insats tillsammans med Mate Dujilo och egentligen hade Inter inte någon riktigt farlig chans.

– Det kändes skitbra. Vi är så olika och Mate tar luftbollarna medan jag är lite snabbare och säkrare hemåt, säger Arajuuri.

Samtidigt fick alltså Gustavsson se hela matchen från

bänken men Lyyski ville inte ge någon förklaring till petningen.

– Jag valde de här två backarna för att vinna den här matchen, säger han.

Vad gav du för förklaring till Kenneth då?

– Kenneth har fått sin förklaring.

Och vad var den?

– Det hör inte hit.

Helt klart är i alla fall att Lyyski har olika alternativ beroende på motståndet.

– Det här är första gången IFK har så här duktiga avbytare och jag är tacksam för det, säger Lyyski.

Och kanske kan de behövas till nästa match mot Honka nu på torsdag. Ett par spelare i IFK fick ett par rejäla smällar, däribland Mate Dujilo, och de fick behandling av **Erkki Venäläinen** direkt efter matchen. (jl)

”Det var en kampmatch”

Marcus Olofsson var en av dem som fick ta fajten på ett trångt mittfält.

– Vi krigade oss till segern, säger han.

IFK Mariehamn vägrade vika ner sig mot de regerande mästarna. I synnerhet på mittfältet bjöds på hårda dueller vilket resulterade i fyra gula kort för hemmalaget.

– Vi fick en helt okej start, vi krigade ner dem och fick dem trötta – redan innan deras utvisning. Det var en kampmatch, säger mittfältaren Marcus Olofsson.

Han konstaterar att laget i andra halvlek föll tillbaka.

– Vi satte för mycket på

mittbackarna i andra. Vi borde ha pressat mer när de var en man mindre, men det där 2–0-målet var så förlösande.

IFK har gått som låget under försäsongen vilket skruvat upp förväntningarna hos både publik och spelare.

– Vi vet att ligacupen inte räknas, men det var ändå skönt att få vinna första seriematchen och få bibehålla känslan. Det är en skön känsla med vinst och det visar att vi är stabila, säger Olofsson.

Hur var det att debutera i IFK-tröjan på WHA?

– Underbart inför en så fantastisk publik!

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

”Jag lovar att göra fler mål”

Tamás Gruborovics gjorde säsongens första mål för IFK Mariehamn. Och han gör gärna fler.

– Får jag bara bra inlägg och passningar så lovar jag det, säger han.

1.732 personer i publiken ställde sig upp i ett vilt jubel i 33:e minuten. Tamás Gruborovics hade presenterat sig på allvar genom att sätta 1–0 mot de regerande mästarna.

– Det var viktigt för mig att första matchen gick bra, säger han.

Matchen i sin helhet är han dock inte helt nöjd med.

– Tre poäng från mästarna är ganska bra, men vi kunde ha gjort bättre.

Vad var taktiken?

– Vi bestämde att vi i första halvleken skulle hitta **Gashi**

(Arsim). Men det är alltid nervöst i början och det viktigaste är inte att spela snygg fotboll på en gång, säger han och fortsätter:

– I andra fick vi mera plats och vi kunde spela vårt bästa.

Vad tar du med dig till torsdag?

– Aggressiviteten. Och så måste vi hålla ihop vårt lag mer och hålla mer boll. Nu ska vi vila bra och komma ihåg att vi har tre poäng med oss.

Tamás Gruborovics kunde ha blivit både två- och tremålskytt. Två lägsnitt smet strax utanför stolparna på **Patrick Bantamoi** i Inter målet. Det blev inte fler den här gången, men han räknar med fler över tid.

– Får jag bara bra inlägg och passningar så lovar jag det, säger han. (mt)

”Vi har ett grymt bra anfall”

Paulus Arajuuri fick något oväntat kliva in på mittbacksposition.

– Jag spelar där Pekka säger åt mig att spela, säger han.

Paulus Arajuuri har varit en kantspelare under försäsongen, men i ligapremiären ställdes han i mittlåset tillsammans med **Mate Dujilo**.

– Jag bara tränar och försöker hålla mig i bra skick. Det är Pekka (Lyyski) som bestämmer och jag spelar där han säger åt mig att spela, är Arajuuris kommentar till positionen.

Inför matchen var han mest orolig för sin fysik.

– Jag har haft problem med baklåret och visste inte om det skulle hålla 90 minuter.

Men det gjorde det och jag är otroligt glad.

Känner du av det nu efteråt?

– Nej, jag är bara trött, säger han.

Bra stämning, ett försvarsspel som fungerade och en fin känsla är vad Paulus Arajuuri tar med sig från segermatchen. Och det som fungerade på plan, förstås.

– Jag tycker inte Inter fick så många farliga målchanser och vi hade ett grymt anfallsspel. Det var riktigt skönt att få vila som mittback ibland.

Jämfört med fjolåret, hur ser IFK:s spel ut i dag?

– Anfallsspelet är annorlunda, men i grunden är det samma. Med tio nya killar måste det så klart bli annorlunda på något sätt. (mt)

”Det var viktigt att vinna”

Sasha Anttilainen sprang och sprang i premiären.

– Jag var lite trött i slutet, men jag ska springa ännu mer på torsdag, säger han.

Hans rakade skulle syntas överallt i Inters försvarsszon. Anfallaren Sasha Anttilainen arbetade hårt och oroade ständigt Åbolagets försvarare.

– Jag tycker jag gjorde ett bra jobb. Men det blev inget mål den här gången, säger han.

Hans främsta känsla efter matchen är en lättnad över segern.

– Jag tror vi kan spela bättre, men tre poäng är alltid tre po-

äng. Och det var viktigt att hålla nollan, Inter är ett bra lag, säger han.

IFK är nästan ett helt nytt lag, vet ni var vi har varandra på plan?

– Vi känner varandra ganska bra nu, men det sitter inte till hundra procent. Det blir lättare för varje dag som går och jag tycker vi har gjort ett bra jobb.

Redan på torsdag väntar Honka på hemmaplan.

– Vi behöver inte ändra något egentligen. Eller, det skulle vara att spela mer kompakt – idag hände det att mittfältet kom för långt från backlinjen, säger Sasha Anttilainen. (mt)

Johan Larsson
Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 462

sport

DAGENS TV-TIPS

Sportmagasinet på Åland 24 som gästas av Finlands förbundskapten Stuart Baxter och dessutom bjuder på inslag från gårdagens premiär mellan IFK Mariehamn och FC Inter. På Ålandskanalen från 18.30 och på 24.ax.

Baxter föreläste om vinnare

"Vinnare". Bara för att du har mycket pengar och en snygg tjei betyder inte det att du är en vinnare som fotbollsspelare. Stuart Baxter värdesätter istället andra egenskaper, som tänka positivt trots att det går lite dåligt. Foto: JONAS EDSVIK

FOTBOLL. Vem är en vinnare? Och hur tar man sig upp ur en negativ trend? Det var två frågor som Finlands förbundskapten Stuart Baxter ställde under sin föreläsning på WHA i går.

I kväll gästas han Sportmagasinet där han bland annat pratar om premiären mot FC Inter, om synen på IFK samt Daniel Sjölands roll i landslaget.

Men gårdagens föreläsning

började med **Henrik Larsson**. Stuart Baxter var tränare för Larsson i Helsingborgs IF för ett par år sedan och han berättar att Larsson är en av de största vinnarskalarna han någonsin haft i ett lag.

Henrik Larsson hatar att förlora mer än allt annat. Det är det absolut värsta han vet. Och det hatet har förmodligen drivit honom framåt till den spelare han är och har varit. Men är det rätt motivering?

Stuart Baxter tror inte det. Visst, det har uppenbarligen

fungerat för Larsson, men Baxter vill hellre se glädjen i att vinna än hatet i att vinna. Ett hat som lätt kan falla över i en rädsla att förlora.

–Att hata att förlora är inte lika effektivt som att vilja något positivt, säger Baxter.

Positiva tankar

Det handlar därför om att tänka positivt. Kanske inte det mest revolutionerande rådet men med Baxters erfarenheter från England, Sverige, Japan, Norge och nu Finland blir rådet högst trovärdigt.

Först och främst säger Baxter

att det handlar om att tro på sig själv, acceptera sin roll och att göra sitt bästa utifrån situationen. Då blir man en vinnare. Sen om du kör en Ferrari eller har mycket pengar på banken spelare ingen roll.

–Allt du gör är ett val, säger han. Antingen tänker du positivt eller så tänker du negativt.

En viktig pusselbit här är att visualisera framgången. Något som inte är helt ovanligt bland idrottsmän. Att se sig själv göra det avgörande målet eller den avgörande räddningen.

Samtidigt, påpekar Baxter, är det ofrånkomligt att en po-

sitiv trend vänder till något negativt och då är det viktigt att gruppen håller samman. Att alla vet sina roller och att alla följer reglerna. Då är det mycket lättare är vända något negativt till något positivt.

De slutliga tips som Baxter ger är att fokusera på målen när det går lite trögt, att tänka positiva tankar och inte klaga över sådant man inte kan påverka.

Med andra ord, skyll inte på vädret.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

AIK-Sjölund spås bli bästa målskytt

■FOTBOLL. Tre ålänningar spelar i högsta serien i Sverige. Det har Paf tagit fasta på som satt odds på vem som blir bästa målskytt av dem.

Spelbolaget tror att **Annica Sjölund**, som spelar i AIK i Damallsvenskan, slår sin storebror **Daniel** som återfinns i Djurgården i Allsvenskan samt **Tommy Wirtanen** som återfinns i Örebro SK i samma serie.

– Annica Sjölund är solklar favorit i våra ögon, hon har en ordinarie anfallsplats i ett AIK som har ambitionen att vara med i den absoluta toppen, säger oddssättare **Patrik Wilhelms** i ett pressutskick.

Odds på Annica Sjölund är 1,10, på Daniel Sjölund 5,25 och på Tommy Wirtanen 100,00.

–Han visade inte några sådana talanger under tiden i IFK, men större under har skett, säger Wilhelms om högoddsaren Wirtanen. (mt)

"Becci" spelar kval med U19

■FOTBOLL. Åland Uniteds offensiva spelare **Rebecca Björkvall** får för första gången spela i landslaget när hon nu får chansen att delta EM-kvalet i Ungern de kommande dagarna.

Hon var tidigare reserv, men en skada på en spelare har gjort att hon tar en plats i truppen.

U19-landslaget möter Spanien på torsdag, Ungern på lördag samt England på tisdag nästa vecka. Gruppsegraren går vidare till EM-slutspelet som spelas i juli. (mt)

Säsongspremiär

Fredag 24.4 kl. 18.30

Åk gratis med Williams till och från Ålandstravet!

Avgång 17.45 från bussplan via Storagatan, Ålandsvägen och Gamla Godbyvägen.

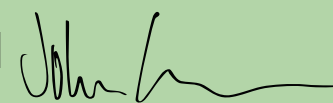
ATG-ombud på Åland: • Tips Ettan*, Mariehamn
• F:ma Hugo Andersson, Hammarland
• Shell Servicecenter*, Mariehamn • F:ma Erik Mattsson, Godby
• Casino Paf*, Mariehamn (*även direktspel)

VIP-sponsorer:

SPORTMAGASINET

med

Gäst ikväll:
Förbundskapten för det finska landslaget i fotboll

Stuart Baxter

IFK's premiärmatch diskuteras av Stuart Baxter och sportmagasinets Johan Larsson

18.30 • 19.30 • 21.30 • 22.30 • 23.30

www.aland24.ax - Se det med egna ögon

Förevisning. Ida Knutsson, Lina Nordman, Jeremia Knutsson, Alf-Erik Nordberg, Sofi Söderdahl och Linus Andersson samlade kring en av MSF:s båtar. Foto: MSF

Startskott för Mariehamns seglarförening

SEGLING. Med att kantra inledde Mariehamns seglarförening säsongen i lördags.

–Vi ska försöka satsa lite mer på själva seglingen i år, säger ledaren Karin Nordberg.

Cirka 25 deltagare fanns med då Mariehamns seglarförening inledde säsongen på Ålands sjösäkerhetscentrum i lördags. På programmet stod bland annat kantringsövningar, frågesport och bastu.

Satsning på seglingen

Kantringsövningarna finns till för att seglarna skall vänja sig med att kantra utifall att det händer på riktigt.

–Det fungerade mycket smidigt, berättar Karin Nordberg.

Simon Karlsson, i båten, assisteras av Johannes Jansson under kantringsövningarna. Foto: MSF

Under lördagen hann man också med att transportera båtar och att i allmänhet göra i ordning inför den kommande säsongen.

Planer på att lyfta fram och satsa än mer på själva seglingen finns.

–Vi skall försöka få till ett lyft, säger Nordberg.

Planerna på hur lyftet skall åstadkommas är dock fortfarande i sin linda.

Den 28 april ordnas öppet hus då alla som är intresserade kan bekanta sig med Mariehamns seglarförening. Den som är sugen på att prova på segling får dock vänta till senare när vädret är varmare.

Redan inkommande helg ordnas dock Islossningsracet med två race på såväl lördag som söndag. Islossningsracet fungerar som det andra kvalet till sommarens öspel.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax
tfn 528 462

Sportens kom ihåg

■ **RK Sleipner:** Dressyrtävling lördag 2 maj 12.00. Klasser LC:1 2008 sv (öppen för ekipage som inte ridit LB på 60% eller högre), LB:1 2006 sv, LA:1 2007 sv (betsling trän). Sista anmälningssdag tisdag 28 april 20.00. Läs mer i propositionen i tävlingskalendern på www.sleipner.ax. Frågor: Nina 040-5426755

■ **Stall Aftonsol:** Dressyrtävlingar på Stall Aftonsol på söndag 10.00. Deltävling i Ålandscupen. Klasser LA:3 Sv 2003, LB:3 Sv 2007, Dr.prog 4-åriga hästar(LC)Sv 2008. Info och anmälan senast onsdag tfn 33629 eller aftonsol@aland.net

■ **Stall JoY:** Diskussionstillfälle kring avel på lördag 14.00. Björn Andersson från Gurresta Hingst- och seminestation svarar på frågor. Kom och ha en trevlig samvaro. Anmäl dig till Jeanette Eriksson 040 5465140 senast fredag.

■ **ÅID/IF Åland orientering:** Hippo-orienteringsskola börjar i kväll 18.00 vid Baltichallen. Alla nya och gamla "elever" välkomna.

■ **ÅID-friidrott:** Åländska skolmästerskap i stafettlöpning, måndag 4 maj 18.00, på Wiklöf Holding Arena i Mariehamn. Samling för deltagare och funktionärer senast 17.30. Anmälningar till ÅID:s kansli, tfn 19170/23190, senast 27 april.

■ **ÅID/JIK-friidrott:** DM-terränglöpning H/D seniorer, H/D 17-19 år/Terrängcup 2009 omgång 2, onsdag 18.30, Jomala Skid- och skidskyttecentrum. Anmälan på startplatsen senast 18.00.

■ **ÅMK-karting:** Träningarna börjar igen tisdagar och torsdagar 18.00-20.00.

Lindberg tävlar i spanska öppna

■ **SEGLING.** Alandia Sailing Team befinner sig i spanska Calpe för att delta grade 1-tävlingen Spanska öppna mästerskapen. Tävligen är också ett kval till World Match Race-tourtävlingen i St Moritz som seglas i höst. På plats finns ett startfält från nio olika länder.

Tävlingarna drar igång på onsdag i en grundomgång där alla möter alla. De åtta bästa går vidare till kvartsfinal med efterföljande slutseglingar.

Fyra spelare från Åland United i U23

■ **FOTBOLL.** Förbundskapten Michael Käld har plockat ut 22 spelare till ett landslagsläger i Eerikkilä nästa vecka. Bland dem finns fyra spelare från Åland United: Caroline Sjöblom, Taina Hartikainen, Sarah Engblom och Kati Nyman.

Båttypen är en TOM 28. Utöver åländske skepparen Staffan Lindberg representeras AST av Carl-Johan Uckelstam, Peter Wibroe och Jonas Hviid-Nielsen.

–Det känns bra att få tävla igen, all segling i Congressional cup borde sitta i kroppen nu. Vi jagar främst rankingpoäng men tar vi en plats till St Moritz är det inte fel, säger Lindberg till lagets hemsida. (mt)

Enligt Käld ger lägret deltagarna en god chans till en framtida plats i damlandslaget. I juli spelar U23-landslaget en fyrationsturnering i Norge där man utöver värdlandet också möter Sverige och Tyskland. (mt)

Annonsera i den tidning du själv läser!

Tipsa dygnet runt
Tel 0457 324 4444
nyan.ax

Alltid nära dig 21-26.4

Malet kött

100% nöt..... kg **7,55**

Gris yttre file

..... kg **7,95**

Lördagskorv

500 g (EP 5,10/kg)..... kg **2,55**

Edam ost

..... kg **7,90**

Klyftpotatis

400 g (3,73/kg) st **1,49**

Långsamofin hålkaka

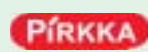
320 g (4,84/kg) st **1,55**

Kanelmunk

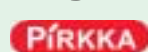
60 g (12,50/kg) st **0,75**

Löksoppspulver

57 g (14,21/kg) påse **0,81**

Sej 400 g, djupfryst (6,13/kg)

..... pkt **2,45**

God betjäning. För dig.

• Mariehamn:	Citylivs	• Jomala:	Sven Mattsson
• Brändö:	Einar Holmberg	• Lumparland:	Matboden
• Geta:	Getaboden	• Vårdö:	Vårdö Närbutik
• Föglö:	Föglöbutiken	• Saltvik:	Kvarnbo Butiken

APRIL MÅNADS PLUSSA ERBJUDANDEN

Blå länk

580 g
MED PLUSSAKORT
(EP 2,59/kg) 2 st **3,00**

UTAN PLUSSAKORT
(EP 4,12/kg) st **2,39**

Smaksatt yoghurt

1 kg
MED PLUSSAKORT
..... st **1,20**

UTAN PLUSSAKORT
..... st **1,90**

Lambi hushållspapper

4 rll, mönstrat
MED PLUSSAKORT
(EP 0,61/rll)..... 2 pkt **4,90**

UTAN PLUSSAKORT
(EP 0,72/rll)..... pkt **2,89**

Viennetta glasstråtor

650 ml
MED PLUSSAKORT
(EP 1,52/l)..... st **0,99**

UTAN PLUSSAKORT
(EP 3,06/l)..... st **1,99**

Potatis

2 kg:s påsar
MED PLUSSAKORT
(EP 0,50/kg)..... st **0,99**

UTAN PLUSSAKORT
(EP 0,75/kg)..... st **1,49**

VM-tipset 2009

Tippa på www.nyan.ax

	Datum	Klockslag	Match	Ditt tips	Rätt tips
1	24/4	17.15	Tyskland-Ryssland		
2	24/4	17.15	Vitryssland-Kanada		
3	24/4	21.15	Schweiz-Frankrike		
4	24/4	21.15	Slovakien-Ungern		
5	25/4	17.15	USA-Lettland		
6	25/4	17.15	Norge-Finland		
7	25/4	21.15	Sverige Österrike		
8	25/4	21.15	Tjeckien-Danmark		
9	26/4	17.15	Schweiz-Tyskland		
10	26/4	17.15	Slovakien-Vitryssland		
11	26/4	21.15	Ryssland-Frankrike		
12	26/4	21.15	Kanada-Ungern		
13	27/4	17.15	USA-Österrike		
14	27/4	17.15	Tjeckien-Norge		
15	27/4	21.15	Lettland-Sverige		
16	27/4	21.15	Finland-Danmark		
17	28/4	17.15	Ryssland-Schweiz		
18	28/4	17.15	Ungern-Vitryssland		
19	28/4	21.15	Frankrike-Tysland		
20	28/4	21.15	Kanada-Slovakien		
21	29/4	17.15	Österrike-Lettland		
22	29/4	17.15	Danmark-Norge		
23	29/4	21.15	Sverige-USA		
24	29/4	21.15	Finland-Tjeckien		

		Ditt tips	Rätt tips
25	Segrare grupp A		
26	Segrare grupp B		
27	Segrare grupp C		
28	Segrare grupp D		

29	Semifinallag 1		
30	Semifinallag 2		
31	Semifinallag 3		
32	Semifinallag 4		

33	Guldmedaljör		
34	Silvermedaljör		
35	Bronsmedaljör		

Rätt resultat ger tre poäng, rätt utgång (1X2) ger en poäng, rätt tippad gruppsegrare ger två poäng, rätt tippat semifinallag ger fem poäng, rätt tippat medaljlag ger fem poäng. Max poäng är 139 poäng.

OBS! Den här kupongen kan inte skickas in, utan du tippas genom att gå in på www.nyan.ax via din egen dator eller via den utstationerade i Nya Ålands reception på Uppgårdsvägen 6 i Dalbo. Tipset ska vara oss till handa senast fredag 24 april klockan 15.00.

Vinn en cykel
värd **389 euro!**

Så spelas VM-hockeyn

Årets upplaga av ishockey-VM spelas i Bern och Zürich-Kloten. Finalen den 10 maj spelas i PostFinance Arena i Bern som har en publikkapacitet på närmare 17.000 åskådare.

Grundserien, alla matcher:
Fredag 24 april
1) 17.15 Tyskland-Ryssland
2) 17.15 Vitryssland-Kanada
3) 21.15 Schweiz-Frankrike
4) 21.15 Slovakien-Ungern

Lördag 25 april
5) 17.15 USA-Lettland
6) 17.15 Norge-Finland
7) 21.15 Sverige Österrike
8) 21.15 Tjeckien-Danmark

Söndag 26 april
9) 17.15 Schweiz-Tyskland
10) 17.15 Slovakien-Vitryssland
11) 21.15 Ryssland-Frankrike
12) 21.15 Kanada-Ungern

Måndag 27 april
13) 17.15 USA-Österrike
14) 17.15 Tjeckien-Norge
15) 21.15 Lettland-Sverige
16) 21.15 Finland-Danmark

Tisdag 28 april
17) 17.15 Ryssland-Schweiz

18) 17.15 Ungern-Vitryssland
19) 21.15 Frankrike-Tyskland
20) 21.15 Kanada-Slovakien

Onsdag 29 april
21) 17.15 Österrike-Lettland
22) 17.15 Danmark-Norge
23) 21.15 Sverige-USA
24) 21.15 Finland-Tjeckien

Torsdag 30 april-måndag 4 maj
Andra gruppspelet och nedflyttningsgruppspel

Onsdag 6 maj-torsdag 7 maj
Kvartsfinaler

Fredag 8 maj
17.15 Semifinal 1
21.15 Semifinal 2

Söndag 10 maj
17.00 Bronsmatch
21.30 Final

Med reservation för ändringar.

GRUPP A	GRUPP B
Kanada Slovakien Vitryssland Ungern	Ryssland Schweiz Tyskland Frankrike
A	B
GRUPP C	GRUPP D
Sverige USA Lettland Österrike	Finland Tjeckien Norge Danmark
C	D

Macken med mer än bara bensin...

VÅRENS SOLBRILLOR ÄR HÄR!
Tea, Anders och Robert har hittat sina favoritbrillor. Skynda att fynda dina favoritbrillor. **Pris 13,- VARMT VÄLKOMMEN!**

Hockeymat?

- Prova någon av våra läckra, prisvärda och goda korvmenyer.

Pris från 3,50

ÄVEN TAKE AWAY

SHELL MARIEHAMN
Servicegatan 2, Tel. 12360
Öppet 6-24 alla dagar.

Tippa hockey-VM med Nyan, vinn en cykel värd 389 euro

VM-TIPS. Ishockey-VM kommer alltid lite överraskande. Nästan på gränsen mellan vår och sommar. I år är första nedsläpp fredagen den 24 april klockan 17.15 och sedan fortsätter VM fram till söndagen den 10 maj då finalen spelas.

Nu kan du vara med och tippa utgången av samtliga matcher i grundserien, vilket land som vinner sin grupp samt vilka lag som erövrar medaljerna.

På spel står en Tunturi Prego 28 tums dam- eller herrcykel till ett värde av 389 euro. Allt du behöver göra är att gå in på Nyans hemsida och spela på just ditt favoritlag.

På Nyans hemsidan, nyan.ax, hittar du ett formulär med alla grundspelsmatcher där du skriver in ditt tippade resultat. Efter grundserien gäller det att gissa vilka lag som tar hem de olika grupperna (A-D) innan du slutligen fyller i semifinallag och medaljörslag.

Observera att du inte får gardera dig i de sistnämnda tipsen genom att välja samma lag två gånger. Det innebär direkt diskvalificering!

Till sist är det bara att fylla i namn, telefonnummer och e-postadress. Tipset skickas sedan till den mejladress du uppgett,

och du kan enkelt se hur du tippat under turneringens gång.

Regler och poäng

Gruppspelet:

Tre poäng för rätt tippat matchresultat vilket ger max totalt 72 poäng.

En poäng för rätt tippad matchutgång (1X2), max 24 poäng.

Två poäng för varje rätt gruppsegrare, max 8 poäng.

Slutspelet:

Fem poäng för varje rätt tippat semifinallag, max 20 poäng.

Medaljörerna:

Fem poäng för varje rätt tippat medaljlag, max 15 poäng.

Totalt går det att få 139 po-

äng som mest. Den som har mest poäng vinner således tipset. Vid lika poäng avgörs först rätt tippad guldmedaljör, efter det i rangordning rätt silverlag, rätt bronslag, flest rätta semifinallag, flest rätta gruppsegrare samt slutligen flest rätta matchresultat. Om tipsen är identiska avgör lotten.

Endast ett tips per person ska vara oss tillhanda senast klockan 15.00 fredagen den 24 april. Första matchen inleds bara drygt två timmar senare vilket bjuder på spekulationer in i det sista!

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Tippa och vinna! Var med i Nyans VM-tips och vinn en dam- eller herrcykel från Tunturi värd 389 euro. Det gäller alltså att du inte är helt ute och cyklar när du tippar.

www.aland.tv

All You Need Is
IPTV

ALCOM®

Nyhet hos Holmbergs!
Statoil smörjmedel

Din lokala leverantör av smörjmedel. Vi är det lokala företaget med det stora företags resurser.

Friction Fighter Partner
STATOIL

HOLMBERGS
• TEKNIK • KVALITET •

Godbyvägen tel. 23 555 www.holmbergs.ax
Mån-fre **7.30-17.00** Lörd **9.00-14.00**

Rätt tippat...

Panasonic

42" Plasma-tv TX-P42G10E
Full-HD plasma-tv med den nya strömsnåla tekniken NeoPDP, en teknik som sänker tv'ns elförbrukningen med 30-40%!

En tv med suverän färgåtergivning och visning av rörliga bilder

- Digitalbox både för kabel- & det marksända nätet
- Intelligent Frame Creation Pro med 600Hz-teknik
- Kontrastförhållande på hela 40 000:1/dynamisk kontrast 2 000 000:1
- Smarta funktioner via VIERA Link
- Sd-kortläsare
- V-Audio Surround ljudsystem
- Tunn och elegant paneldesign

1290,-

Vi är inte nöjda förrän Du är nöjd...

AB ÅLANDS TV

Storagatan 9.
Tfn 12 629
www.alandstv.com

Välkommen och prova årets cyklar!

från **389,-**

TUNTURI PREGO Dam & herr, 28"/3 vxl

TUNTURI.com

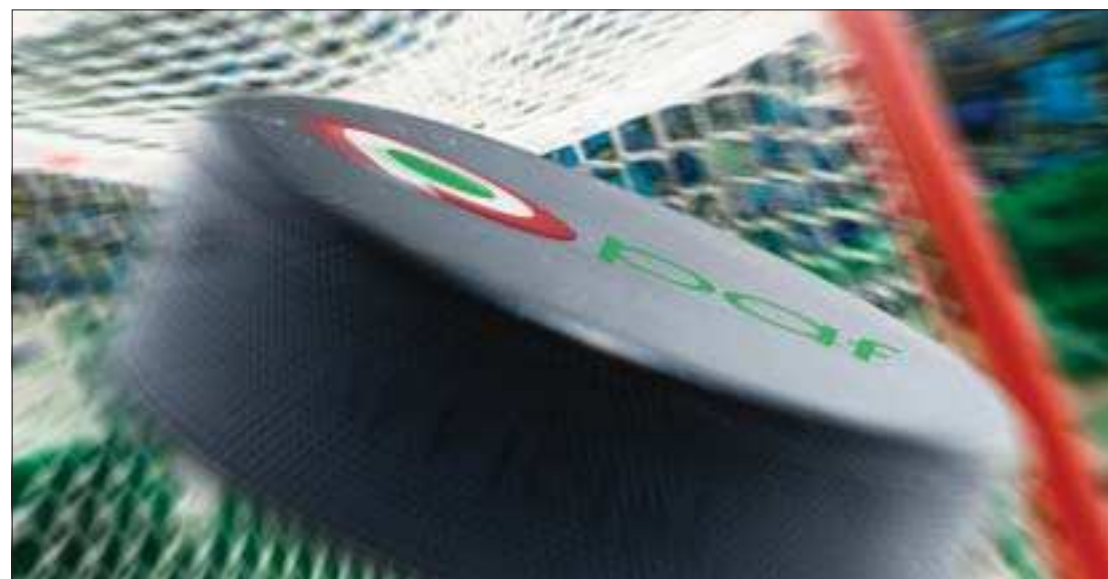
CITY SPORT & CYKEL VI GER DIG FULLSTÄNDIG SERVICE!
Skarpansvägen 28, Tel 14 950
Öppet: vard 9-17, lörd 10-14

VVS SKYL CENTER

Koyo

Vi har bästa lag(r)et!

• Fallgärdsvägen • Tel 23 700
• Vardagar 8-17, lördagar 10-14
www.vvskykcenter.ax

Schweiziska spel med åländska odds

I vårt utbud av VM-odds hittar du vinnarodds, gruppvinnare, skytteliga, bästa slutplaceringar, matchodds och ett stort antal sidovad samt specialodds.

Spela på hockey-VM med åländska odds!

18

Hos oss är du välkommen om du har fyllt 18 år.

Nu finns Ålandsavdragen också med

Skatte-deklarera på internet

Kombinationen skattedeklaration och internet har tagit ytterligare ett stort kliv mot varandra.

Nytt för i år är att allt fler kan sköta hela sin deklaration elektroniskt.

Vissa har redan fått sin förhandsifyllda skattedeklaration i postlådan, andra får den inom kort.

Nu har du tid på dig till antingen den 7 maj eller till den 14 maj, datumet står på blankettens första sida, att kontrollera uppgifterna och att göra de eventuella rättelser eller tillägg som krävs eller ansöka om avdrag.

Det här kan göras per post men om du är myndig och har personliga nätbank-koder eller ett chipförsatt identitetskort har du i år större möjlighet än någonsin tidigare att smidigt och behändigt deklarera på nätet.

Bra demoversion

I år finns många avdrag med i den elektroniska versionen. Skattebyrån på Åland har också lyckats få med alla de

avdrag som bara gäller här.

Det betyder att du bland annat kan deklarera dina kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats, hushållsavdrag, avdrag för bostad på arbetsorten, studieavdrag och avdrag för sjukdomskostnader på nätet.

Den fullständiga listan på vad man kan och inte kan göra elektroniskt finns på www.skatt.fi/skattedeklaration.

Där finns också en tydlig och bra demoversion där du kan testa hur deklarationen går till.

Glömt studieavdraget

Fördelarna med att deklarera via nätet är många.

–Jag tror att det till exempel finns de som tidigare har glömt bort studieavdraget och som nöjer sig med att man får lite tillbaka utan att tänka på att man kanske kan få ännu mera tillbaka, säger skattechef **Raija Aller-Mattsson**.

–Nu finns avdraget tydligt med i internetversionen.

Kontrollera noga

En annan nyhet i år är att

Välkommen till Skattedeklaration på nätet 2008

Vad kan du använda Skattedeklaration på nätet för?

Av uppgifterna för 2008 kan du deklarera följande:

- kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats
- utgifter för inkomstens förvärvande på förvärvsinkomster
- avdrag för bostad på arbetsorten
- överlåtelse av värdepapper
- överlåtelse av fastigheter, lägenheter och annan egendom
- hushållsavdrag
- underhållsskyldighetsavdrag
- överföring av skatteåterbäring till make
- Åländska avdrag

Om du lämnar in uppgifterna via tjänsten, deklarera dem inte längre på skattedeklarationsblanketten.

Tjänsten är tillgänglig upp till den förhandsifyllda skattedeklarationens sista inlämningsdag. Din personliga inlämningsdag framgår av den förhandsifyllda skattedeklarationsblanketten eller kunduppgiftsfönstret i skattedeklarationstjänsten..

När kan du inte anläta Skattedeklaration på nätet ?

Du kan inte anläta Skattedeklaration på nätet om

- du inte har personliga nätbankkoder eller ett chipförsatt personkort
- skattedeklarationstjänsten inte har öppnats för inlämningsperioden

Logga in

■ **Logga in** och välj "på svenska" Skattedeklaration på nätet. För inloggningsen behöver du nätbankkoder eller ett chipförsatt personkort. Eftersom med hjälp av dessa koder kundens identitet.

Testa tjänsten utan att logga in

■ **Demo**

Du kan testa tjänsten med demoversionen utan att logga in. Du kan också testa tjänsten som du anger i demoversionen. Du kan inte i programmet utan avslutar sessionen eller bryts.

Obs! Om du fyller i dem specifiktionskärmen kostnader (företag) eller lägenheter, använd FÖ-7066467-0.

www.skatt.fi/skattedeklaration - här finns inte bara allt du behöver veta utan också en överskådlig demoversion av hur det går till att deklarera på nätet. Observera också att den här tjänsten bara fungerar om man deklarerar i tid.

fler personer än tidigare fått sina överlåtelsevinster och -förluster färdigt uträknade i de förhandsifyllda skattedeklarationerna. Men alla transaktioner finns inte med så det gäller att kontrollera uppgifterna noga, det kan fortfarande finnas sådant som måste fyllas i.

Aller-Mattsson säger att över 20.000 ålänningar i princip skulle kunna deklarera elektroniskt. I praktiken reduceras antalet av att man i många familjer har gemensamt bankkonto med gemensamma koder och då kan bara den som har koderna i sitt namn använda sig av nätversionen.

Gör stickprov

Då deklarationen är gjord

skall man komma ihåg att spara alla kvitton som man har haft som underlag för ändringarna. Man behöver inte skicka in dem per post men skattebyrån gör stickprov där de kollar att uppgifterna är korrekta. Samma sak gäller naturligtvis för eventuella andra utredningar som du har.

I början av hösten, mellan augusti och oktober, kommer

det slutgiltiga beskattningsbeslutet.

Om du inte har några uppgifter att rätta eller tillägga i din skattedeklaration blir förhandsversionen slutgiltig. Det betyder att du skall spara den och betala in kvarskatten enligt det förfallodatum som står på giroblanketterna.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

BÖRSKOMMENTAR

En annan sida av börsen

Börserna har visat en annan sida av sig själv den senaste tiden. Köparna känner sig mitt i allt ångsliga över att ha köpt för lite aktier. En del står till och med helt utanför ännu, och taget har definitivt redan lämnat stationen.

Rädslan att åka med utför har övergått i en rädsla att missa uppgången. Sett till volymerna är köpsidan större än säljsidan, vilket också känns rimligt efter en lång tid när det motsatta har gällt. Vem ska sälja nu, när mycket tyder på att de största nedgångarna faktiskt ligger bakom oss?

Avkastning har ju blivit riktigt svårt att hitta med rådande låga räntenivåer, och då framstår den nersjunkna börsen som ett attraktivt alternativ. Förklarar det lite enkel torgmatematik så stiger priserna när köparna är fler än säljarna. Resultatet blir en börs med större uppgångar än vi har vant oss med, och endast kortare perioder med vinsthemtagningar i stället för börsfall mot nya lägsta nivåer.

Ganska snart köps det sen aktier igen, och spåren som detta lämnar efter sig är

den där fina uppåtgående kurvan med bara mindre hack neråt. Det är inte hållbart i oändlighet, fast det är inte heller den där kurvan i fritt fall som vi nyligen rutschade utför ett bra tag.

Bolagsrapporterna har egentligen inte innehållit några större nyheter. De många vinstvarningarna har sänkt förväntningarna. När sedan resultaten kommer så visar det sig att det räcker med vinstförsämringar i storleksordningen 50 procent jämfört med samma period förra året, för att aktien ska stiga.

Så länge det inte kommer något utöver det elände som redan förväntas, så hysar marknaden hopp inför framtiden, och då kan det ju bara bli bättre, eller? Makrostatistiken har varit mera åt det positiva hållet, vilket ger stöd för en sådan attityd.

I det klimat vi nu har är det framförallt de aktier som gick sämst i nedgången, verkstäder och banker, som drar. Gissningsvis har dessa mer att ge ännu. Fondförvaltare världen över förfogar av

en stor del av de kapitalflöden som rör sig på börserna. I sin jakt på att slå sina jämförelseindex styr de flödena till just dessa sektorer.

Genom att övervika, eller på vanligt språk "tokköpa", bolag i dessa sektorer försöker de ta igen förlorad mark. Den enkla torgmatematiken säger att det är just här man ska köpa aktier om man vill surfa på den våg som nu väller fram på börserna.

Mathias Söderback
Avanspartners

AKTIEMARKNADEN INDELAD GEOGRAFISKT

Procentuell utveckling (i euro) under olika tidsperioder.

Källa MSCI Barra (www.msci.com)

INDEX		1 vecka	1 mån	3 mån	6 mån	i år	1 år	3 år
Finland	MSCI Finland	9,6	23,8	3,3	-9,7	0,5	-39,7	-37
Sverige	MSCI Sweden	6,6	17,2	23,3	12,1	17,8	-31,5	-36
Europa	MSCI Europe	4,8	14,5	2,6	-7,2	-0,2	-35,1	-36
Nordamerika	MSCI North America	3	11,5	5,3	-2,7	4,7	-21,5	-32,3
Japan	MSCI Japan	2,5	12,3	-2,2	0,8	-2,3	-17,6	-41,8
Asien	MSCI Asia Pacific	4	19	21	13,8	19	-27,9	-19,1
Östeuropa	MSCI Eastern Europe	-0,3	23,5	27	8,2	21,2	-53,7	-52,6
Latinamerika	MSCI EM Latin America	2,5	17	22,5	21,4	29,2	-33,8	0,8
Världen	MSCI World Free	3,5	12,9	4,1	-3,3	2,8	-26	-34,1

EKONOMIN I KORTHET

Allt fler produkter återkallas

■**HELSINGFORS.** I fjol återkallades fler farliga produkter på marknaden i Europa än någonsin tidigare. Enligt EU-uppgifter återkallades i fjol 16 procent fler varor än 2007.

Utvecklingen beror på att myndigheternas kunskap och system har utvecklats.

Nästan två tredjedelar av de produkter som återkallades kom från Kina. Andelen farliga kinesiska produkter ökade med sju procent, delvis beror det på att det finns allt fler kinesiska produkter på marknaden i Europa. Dessutom löper samarbetet mellan myndigheterna bättre.

Bland de återkallade produkterna fanns främst leksaker och andra produkter för barn, elapparater och motorfordon. Flest EU-anmälningar gjordes i Spanien, Slovakien, Grekland och Ungern. Finland återkallade 64 produkter, vilket var 20 färre än föregående år. (FNB)

Oracle köpte Sun

■**NEW YORK.** Dataprogramföretaget Oracle meddelade på måndagen att det vill köpa dataprogramföretaget Sun Microsystems för mer än 7,4 miljarder dollar (cirka 5,7 miljarder euro).

Tidigare i april misslyckades ett försök att sälja Sun till IBM, som tros ha erbjudit ett något lägre pris än det ovan nämnda.

Sun är känt för program med öppen kod såsom OpenOffice, OpenSolaris och Java. Sun deltar i strävandena att erbjuda ett alternativ till Microsofts användarsystem Windows.

Sun är likaså med i projektet Supermatrix där man vill försöka ersätta personliga datorer med snabbt bredband och centraldatorer. (FNB–Reuters–AFP)

Svenskarna gillar euro

■**STOCKHOLM.** Svenska folket har svängt i euro-frågan.

I dag är en majoritet för införandet av valutan även i Sverige, visar en Sifo-undersökning beställd av SVT:s Rapport.

Av 1000 tillfrågade svarade 47 procent att de skulle rösta ja om det vore folkomröstning i dag. 45 procent skulle rösta nej och resten är osäkra.

Män är mer positiva till euron än kvinnor och de som bor i södra Sverige mer positiva än norrlänningarna.

Att opinionen har svängt har tre orsaker, tror **Toivo Sjören**, opinionsansvarig på Sifo. Dels kan det ha betydelse att kronan försvagats mot euron, en annan anledning kan vara att svenskarna blivit vana att använda euron under resor i Europa. Han tror också att svenskarna nu är mera vana vid EU-projektet som sådant än man var vid folkomröstningen 2003. (FNB–TT)

Till Nya Ålands korsriddare

■Här är ett citat av **Annika Orre**: ”Är det okej att en lärare, en läkare, en socialarbetare eller en präst medverkar i en kommersiell porrfilm”..... ”Om svaret är nej, vilken är då skillnaden när det handlar om en polis?”.....

Vem sade att svaret är nej? Varför är det så självklart att svaret är nej?

Nya Åland tar det som givet att det inte är ok att medverka i porrfilmer. Vilken typ av aktiviteter skall vi ålänningar medverka i så att vi slipper löpa risk för att bli uthängda i pressen? Knyppla, sy segel till

Pommern öppna en kon-servfabrik på Sottunga - är det ok? Hur är det med att brygga eget vin, ta tjänst-ledigt för att skriva dåliga dikter eller att öppna ett Kalle Anka-museum?

Det är inte lätt att ha dålig smak eller vara ”omoralisk” i det konservativa paradiset Åland. Jag väntar med spänning på vad som ska komma härnäst: ”Lärare har vapenlicens!” Eller ”Politikern rökte gräs i Amsterdam”....Eller varför inte: ”Kläddesignern som har så ruskigt fula gardiner”....”Hur täcks hon? Man har ju fullständigt

förlorat förtroendet och för hennes kläddesign”.
Folk pratar om att säga upp sina prenumerationer, inte jag. Jag tror att jag skall skaffa mig en prenumeration. Jag har varit en slusk hela mitt liv och nu känns det som rätt tidpunkt att bli en ordentlig, rakryggad ålänning och Nya Åland kan ge mig många bra direktiv. Inga fingervisningar - här pekar vi med hela handen. Dags att fira, medeltiden är tillbaka!

Moral, etik och folkvett kanske kunde vara Nya Ålands nya slogan?
Johan Karrento

Johan, du är alltid välkommen som prenumerant. Tills det inträffar gläds jag åt att du uppenbarligen ändå läser tidningen. Nya Ålands journalistiska uppdrag är inte att döma eller moralisera, utan att presentera fakta. Porr är inte okontroversiellt, och porrindustrin inte fullt så smakfull och lite pikant som man vill få det att låta när man ska vara lite cool och fördomsfri. Annars vore du väl inte så upprörd?

Tycker du att moral, etik och folkvett är dåliga saker?

Nina Fellman
chefredaktör

Ok publicera artikel

■Varför det är nyhetsvärde i artikeln om kvinnliga polisen som spelade in porrfilm.

Enligt polisförordningens 7§:

”Anställda inom polisen skall i arbetet och på sin fritid uppträda på ett sådant sätt att polisens anseende inte skadas.”

Man kan väl säga att det inte är förenligt med polisens anseende att spela in porrfilmer. Som polis träffar du ju förr eller senare personer som utsatts för sexuella övergrepp, tror ni att dessa personer tycker det är särskilt kul om de vet att den polis de möter är en som spelar in porrfilm?

Sedan kan man ju ifrågasätta vilket omdöme en sådan här person har?

Eftersom jag vet vem personen i fråga är så kan jag ju också påpeka att denna person har jobbat som polisen innan det på filmen angivna inspelningsdatumet som är angivet till så sent som 2006.

Därför tycker jag att det är i sin ordning att publicera denna artikel och att vi i allmänheten har rätt att få veta.

Min personliga åsikt i fallet är:

Om man **vill** spela in porrfilm så måste man väl få göra det, men inte om man skall jobba som polis, då blir det moraliskt fel.

Hobbyjuristen

► KUNGÖRELSE

MARIEHAMNS
STAD

Stadsplanering

INBJUDANTILL SAMRÅDSMÖTE
gällande planändring av tomt 6, 6:e kvarteret i stadsdelen Västra Klinten, Algots Varv.

Vid samrådsmötet **6 maj kl 18 i stadshuset** informeras om den framtagna stadsplanskissen. Synpunkter gällande ärendet lämnas skriftligen eller muntligen senast 20 maj kl 15 till stadsarkitektkontoret PB 5, 22101 Mariehamn. I den fortsatta beredningen redovisas synpunkterna.

Mariehamn den 20.4.2009
Stadsplanenämnden
www.mariehamn.ax

► ÖVRIGT

**Kontrakt
göres för
eko spannmål
före den 30 april**

Mats Häggblom
tel. 0457 0538 801

EKO GÅRDEN AB

Messa Nyan!
0457-323 4444

► UTHYRES

Hyreslägenheter på Lotsgatan 8 hus B och C

Marstad bygger 70 st nya lägenheter i tre 4-5 våningshus på Lotsgatan 8 i Mariehamn. Nu är hus B och C med 50 lägenheter klara för inflyttning.

Lägenheterna i hus B är inflyttningsklara 1.7.2009. Lägenheterna i hus C är inflyttningsklara 1.9.2009.

Lgh typ	Storlek	Hyra/mån	Antal lgh hus B	Antal lgh hus C
1 R+KV	36 kvm	400 €	-	8
2 R+KV	48 kvm	518 €	8	-
2 R+K	56 kvm	594 €	8	8
3 R+K	75 kvm	750 €	8	10

Ansökningsblanketter finns att hämta i receptionen i Stadshuset, västra ingången, vardagar mellan kl 10.00 och 12.00 samt på Marstads hemsida www.marstad.ax På hemsidan finns även exempel på ritningar för lägenheterna.

Även de som redan står i stadens bostadskö skall ansöka separat till dessa lägenheter.

Ansökan lämnas i Stadshusets reception eller skickas till FAB Marstad, Hamngatan 8 A, 22100 MARIEHAMN. Ansökan kan även sändas via e-post till info@marstad.ax **Senast 29.4.2009** vill vi ha din ansökan.

De hyresgäster som utses, kommer att kontaktas per telefon eller mail senast 25.5.2009 för hus B och 22.6.2009 för hus C

Frågor ang ansökan besvaras av Maud Hansen, FAB Marstad, mån-tor, tel 018-12 852, alt e-post info@marstad.ax

Tydligt om pantsystem

■Suomen Palautuspakkaus Oy (PALPA) har nu redovisat återvinningssiffrorna för år 2008. Av aluminium-burkarna återlämnades 92 % /774 miljoner st och det ger ett pantnetto på ca 10 m euro. De nya plastflaskorna återlämnades till 72 %/184 miljoner st och det ger ett ungefärligt pantnetto om 14,3 M euro.

PALPA har alltså erhållit ca 25 M euro outbetald pant (pantnetto) till sitt förfogande efter året 2008 och det används för att täcka kostnader i deras verksamhet. Pantsystemet är ett producentansvar och kostnaden för insamling och hantering skall producenterna stå för men i praktiken är det ju enbart konsumenterna som än en gång som gör det.

Enligt branschen själv och övervakande myndighet så är detta ett toppenresultat? Jag har under några dagar analyserat resultatet för den nya engångs-PET flaskan och jag kan inte se någon framgång i 72 % återvinning fast jag försöker vara positiv.

Vad är det som har hänt i praktiken? Jo man har bytt ut en plastflaska som förut fylldes på nytt till en plastflaska som idag mals sönder efter att den har pantats. Det har tillkommit lite vattensorter och typ mjöd i pantsystemet men högst 10 % är helt nya produkter och då bör man ställa frågan att var är denna enorma framgång som branschen basunerar ut i och med att det är mycket lite nytt?

Det har tidigare varit dis-

Församlingen tar ansvar

■Med anledning av SMS i tidningen senaste vecka gällande Mariehamns församling

Alla församlingsbor i Mariehamns församling kan vara helt trygga i att arbetsgivaren tar sitt fulla ansvar för all sin personal. Med handlingskraft och med de åtgärder som behövs verkar arbetsgivaren Mariehamns församling för att på bästa sätt tillvarata, stödja och utveckla sin personal så att de på bästa sätt kan betjäna sina församlingsbor.

Arbetsgivaransvaret gäller all personal utom de präster som finns i församlingen. För prästerna och deras situation

kussioner på Åland om att inte automaterna godkänner flaskor fast pantmärket finns på flaskan och undertecknad har förstått att det är likadant på fastlandet. Viljan har alltså funnits till bättre återvinningssiffror men returautomaterna har ratat en hel del och då bör man ställa sig frågan att är det en medveten handling för att erhålla ett större pantnetto?

De ratade plastflaskorna kan hamma i den allmänna avfallshanteringen som bekostas av hushållen men till den hanteringen så ger inte PALPA eller staten något bidrag? Landskapsregeringen övervakar PALPA:s verksamhet på Åland och det vore intressant att hör även deras syn på saken?

Branschen har uppskattningsvis investerat ca 200 M i denna revolutionerande flaskreform i Finland och som skall betalas av någon? Vem tror Ni?

Det tog 15 månader innan myndigheterna krävde statistik för insamlingen och under den tiden så har branschen i princip kört ner systemet för återfyllningsbara plastflaskor (REF-PET) och ingen återvändo finns nu mera till det gamla oberoende vilka återvinningssiffror som branschen redovisar.

På PALPA:s och Birkalands miljöcentrals hemsida finns information som styrker det jag påstår. Pantsystem är bra men då skall det också redovisas öppet och klart av branschen och övervakande myndigheter.

Krister A. Martell
creative director

Ingen seriös behandling

■Lappo skola är inte bara en skola i ordets bemärkelse. Den är ett allaktivitetshus som inrymmer dagis, bibliotek, hälsovårdarmottagning med mera. Här ger småskaliga lösningar, i ett småskaligt samhälle, smarta synergieffekter mellan de olika verksamheterna.

På kommunstyrelsemötet 160409 presenterade skoldirektören den av kommittén framtagna rapporten ”Utredning om Lappo skolas framtid”. Kommittén har inte kommit fram till något samstämmigt förslag. Vidare ur rapporten: ” kommittén har sett bara skolsektorns budget och inte beaktat de andra nämndernas budget, eller samhällsekonomiska effekter ”.

Rapporten ger således inte en total bild över vilka konsekvenser en indragning av Lappo skola de facto skulle få. Trots detta ges nämn-derna, skol-, social- byggtেকniska- och biblioteks/kulturnämnden, endast två veckors beredningstid, då svaren skall vara kommunstyrelsen tillhanda senast 29 april 2009.

Den korta beredningstiden medger inte en seriös behandling, det torde vara uppenbart för var och en med kunskap i kommunalt beslutsfattande. Att ett beslut som påverkar inte bara en by utan en hel kommun behandlas i denna forcerade takt torde gå till historien som lågvattenmärke i kommunal demokrati. Rätta mig om jag har fel!

Veronica Thörnroos

Sorgsen över att bli recenserad

■Jag är genuint glad över att i måndagens Nya Åland läsa att Mässan i St. Mikael's kyrka i Finström, den första söndagen efter påsk, visade sig vara en plats fylld av förundran och entusiasm, en plats som gör att församlingen efter gudstjänsten lämnar kyrkorummet med rak rygg. Det är så det skall vara!

Men jag blir så sorgsen, och känner mig förödmjukad över att jag som celebrant och predikant i den heliga Mässan på detta sätt blir mätt och vägd som om

det vore vilken deltävling som helst – jag får poäng i ”Röst/tydlighet”, “Retorik”, “Nytänkande” osv.

Allt mår inte bra av att mätas och vägas. Allt kan inte marknadsföras och säljas utan att det förlorar sitt väsen. Jag visste inte om att detta pågick.

Enligt gammal praxis finns det två mänskliga områden som skall fredas och inte recenseras. Det ena är den heliga Mässan.

Med vänlig hälsning
Kent Danielsson

Flytta till Godby, landskapet

■Jag lyssnade på debatten i lagtinget i fredags då de pratade om en fjärde våning på Självstyrelsegården. Hur gick det med bygget av hus i Godby till några avdelningar skulle flytta? Då skulle vi fylla simhallen, de som vill

motionera kan göra det i gymnastiksalen och vill någon vila har vi ett vandrarhem.

Det är bättre att ha två hönshus. Får man fågelinfluenta i det ena har man det andra kvar!

Karlsson

Öppet brev till stadens styrande

■Nyan berättade 1 april om problemen på min gård i Östernäs där kattor i 18 år gjort sina toalettbestyr. Det är mot reglerna, är orättvist och inskränker i mitt liv, men de med katter struntar i det.

Man kan dra paralleller till mycket, men det finns faktiskt en ordningsstadga som säger

hur man ska göra – det är som vilken regel som helst! Jag gör inte det här för att jåklas, utan jag trivs inte med det jag utsätts för.

Jag vill ha svar från myndigheter och politiker som styr i stan. Vad tänker ni göra? Vad mer kan jag göra?

Ulf Engman

TV-programmet

7.00 Rapport

7.10 Regionalt

7.25 Gomorron Sverige

10.30–13.00 UR [4716957]

13.00 Rapport [72537]

13.05 Bergen – Kirkenes t/r (R) [768773] Norsk realityserie från 2007.

13.35 I trädgården med Camilla Plum (R) [129860]

14.05–14.30 Snölejon (R)

14.45 Narkos [7811179]

FILM Svenskt drama från 1940. I rollerna: Georg Rydeberg, Karin Ekelund.

16.10 Drömprinsen (R) [7272889]

17.00 Rapport [59063]

17.05 Gomorron Sverige [912976]

17.55 Packat & klart (R) [62518] Resemagasin. Även 23/4, 26/4.

18.25 Flyttlasset går [76711] Finsk inredningsserie från 2008. Nittonårige Roope Korhonen flyttar till egen lägenhet och får hjälp av Ilse Juola med inredningen. Även 24/4.

18.55 Sportnytt [3888889]

19.00 Rapport med A-ekonomi [87624]

19.10 Regionala nyheter [7995247]

19.15 Go'kväll [231808] Författaren Vivi Edström berättar om varför vi inte kan motstå lockelsen med Jane Austens böcker.

20.00 Kulturnyheterna [13063]

20.15 Regionala nyheter

20.30 Rapport med A-ekonomi

21.00 Vem tror du att du är? [19286] Dokumentär släktforskningsserie. Magnus Härenstam.

22.00 Andra Avenyn [82537] Svensk dramaserie från 2009. Jerry tillbaka på Riversides gator.

22.45 Calcium Kid [623605]

FILM Brittisk komedi från 2004. Jimmy Connelly har över en natt blivit både en lokal sexsymbol och Storbritanniens stora boxningshopp. I rollerna: Orlando Bloom, Omid Djalili, Michael Lerner. Regi: Alex De Rakoff.

0.10 Kulturnyheterna (R) [1675025]

0.25 Sommer (R) [2646754]

1.25 Inför Eurovision song contest 2009 (R) [8178209] Del 1 av 4.

2.25–7.00 SVT24

10.30 24 direkt [16686727]

16.25 Kobra i Tel Aviv (R) [251773] Kulturmagasin. Även 22/4.

17.25 Från trädgård till tallrik (R) [5608470] Brittisk trädgårds-serie. Del 6 av 6.

17.50 Fotbollskväll (R) [42266]

18.20 Nyhetstecken [9975605] Nyheter på teckenspråk.

18.30 Oddasat [21131] Samiskspråkiga nyheter.

18.45 Uutiset [437995] Finskspråkiga nyheter.

19.00 Terry Jones barbarer [66402] Brittisk serie från 2007. Del 2 av 4. De vilda goterna. Enligt romarna var de germanska barbarerna bland de mest brutala. Programledare: Terry Jones.

19.55 Rapport [3316605]

20.00 Vem vet mest? [4334] Frägesport. Rickard Olsson leder de tävlande genom SVT:s nya frägesport som kan handla om allt från ABBA till atomer. Programledare: Rickard Olsson. Även 26/4.

20.30 Reflex [3605] - hur gick det sen? Del 4 av 8. Den tid då ett företag kunde äga en hel ort och dess invånare, ligger inte längre bort än 35 år.

21.00 Dr Åsa [5686] Hälsoprogram. Del 5 av 8. Tema: Hår. Att tappa håret redan som 25-åring är inte roligt. Programledare: Åsa Vilbäck.

21.30 Debatt [4957] Programledare: Janne Josefsson.

22.00 Aktuellt [4570]

22.30 Kobra [3841] Kulturmagasin. Del 7 av 11. Programledare: Kristofer Lundström.

23.00 Sportnytt [66266]

23.15 Regionala nyheter [2827179]

23.25 Rapport [1119570]

23.30 Eftersnack [56889] Regional pratshow. Även 22/4.

23.55 Seriestart: Världen (R) [1337860] Dokumentärserie. En torped ber om ursäkt.

0.55 Sverige! (R) [7625613] Kulturmagasin. Även 22/4.

1.55–2.25 Korrespondenterna (R) [5941938] Utrikesmagasin.

7.30 Just shoot me [486792]

8.00 The Tyra Banks show (R) [3692773]

8.55–9.50 Top model 5 (R) [5722860]

10.40 Oprah Winfrey show (R) [9052044]

11.30 Våra bästa år [3890792]

12.25 Extreme home makeover [6491957]

13.20 Top chef (R) [458889]

14.15 Oprah Winfrey show [194044]

15.10 Cityakuten [5621421]

16.05 The Tyra Banks show [9382773]

17.00 Top model 5 [376976]

18.00 Sex and the city [669063] Amerikansk dramaserie från 2000–01. Del 2 av 10.

18.30 Top chef [371421] Amerikansk realityserie från 2007. Del 4 av 17. Kockarna måste först fänga fårs köda från havet och sedan laga en modern version av gamla amerikanska klassiker. Programledare: Padma Lakshmi.

19.30 How I met your mother [321266] Amerikansk komediserie från 2007.

20.00 2 1/2 män [328179] Amerikansk komediserie från 2003.

20.30 Sjukhuset [310150] Svensk dokumentärserie från 2009. För ungefär ett halvår sedan fick patienten Catarina besked om att hon har en hjärntumör.

21.00 Navy CIS [102452] Amerikansk dramaserie från 2008.

22.00 The mentalist [407204] Amerikansk kriminaldramaserie från 2008. Patrick Jane blir intresserad av ett fall där hans före detta psykiater misstänks för mord på sin före detta man.

23.00 Säsongstart: Hell's kitchen [702696]

0.00 Sex and the city [663735]

0.35 Navy CIS [2294209]

1.30 2 1/2 män (R) [3078434]

2.00 Drew Carey [2628993]

2.30 Förhåxat [4948735]

3.20 Close to home [1762803]

4.05 Kingdom hospital [7047990]

4.50 Rachael Ray [7063938]

5.35–6.00 The Boondocks [1474735]

6.50 Nyhetsmorgon [40855976]

11.00 Nyheterna [795247]

11.05 Efter tio [9480112]

12.00 Nyhetskanalen [434599]

12.10 Efter tio, forts [2807957]

12.55 Hem till gården [215686]

13.20 Hem till gården [1405570]

13.55 Nyhetskanalen [7179957]

14.00 Trav: Dagens rätt [218353]

14.30 Supernanny (R) [3473402]

15.25 Nyhetskanalen [7713624]

15.30 Små i stora världen [297860]

16.00 House (R) [2096150]

16.55 That '70s show (R) [3156518]

17.25 That '70s show (R) [447063]

17.55 Semestersvenskar (R) [9899808]

18.55 Postkodlotteriets 50-50 [3522266] Svensk frägesport från 2009.

19.20 Keno [366315]

19.30 Lokala nyheter [756518]

19.35 Lokalt väder [5282315]

19.40 Ekonominyheterna [5615402]

19.50 Vädret [5611686]

20.00 Nyheterna [319421]

20.30 Hitta hem [318792] Svensk djurserie.

21.00 Äntligen hemma [607222] Svenskt inredningsprogram från 2009. Martin Timell och Björn Christiernsson fortsätter med entréplanet i huset och monterar bland annat fönsteromfattningar. Även 25/4.

22.00 House [207286] Amerikansk dramaserie från 2007–08. House och teamet behandlar en kvinna som drabbats av handförlamning.

23.00 Nyheterna [812773]

23.25 Sporten [8850841]

23.35 Vädret [7008179]

23.38 Lokalt väder [307008179]

23.40 Lost [8112808]

0.40 Judys domstol [7286483]

1.10 Medium (R) [2272087]

2.05 Arkiv X (R) [8225025]

2.55 Ally McBeal (R) [1779193]

3.40 Hope & Faith (R) [9556822]

4.05 Inte helt perfekt (R) [9178087]

4.25 Jericho (R) [3762532]

5.10 Felicity (R) [7378975]

5.50–6.50 Matrioshki (R) [5789464]

FST5

6.00–10.00 God morgon med A-laget

14.30 Kroppen på G

Del 1 av 5. Kärlek.

14.45–14.59 Grymt härligt i Norden

Punkiga Grisen trallar runt i Sverige på jakt efter Trollywood.

16.55 Barnmorskorna

Dag och natt, sommar och vinter gör barnmorskorna allt som står i deras makt för att göra födseln så lätt som möjligt för varje kvinna.

17.25 TV-nytt

17.30 En tvättäktä lantis

Del 1 av 8. Den unge lantisen Frank har köpt en gammal bondgård och skall nu förverkliga drömmen om ett enkelt lantliv. Han börjar med att rusta upp köksträdgården och bygga ett nytt höns hus.

18.00 BUU-klubben

Yakari: Utmaningen.

18.30 Inför Eurovision Song Contest 2009

Del 2 av 4. Låtarna som tävlar i Eurovision Song Contest 2009 i Moskva presenteras och bedöms. Juryn bestående av Petra Nilsson, Christer Lindarw, Marie Serneholt och Charlotte Perrelli från Sverige samt Thomas Lundin från FST5. Programledare: Christer Björkman.

19.30 TV-nytt

19.55 Sportnytt

20.00 Handboll

Herrarnas fjärde FM-final.

21.30 Harold Lloyd: Spökhuset

Kortfilm med Harold Lloyd från 1920.

21.55 TV-nytt

22.04 5 minuter

22.10 Film: Mannen som log

FILM Svensk kriminalfilm. Wallanders gamla vän påstår att det inte var en bilolycka som förorsakade hans fars död. I rollerna: Rolf Lassgård.

0.20 Oddasat

0.35–1.05 Boktid

Någonting är ruttet i Shanghai. I Björn Sundells deckare Svart brev från Kina kolliderar kulturer, inte minst på etikens område.

ÅLANDSKANALEN

Kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30.

Nyheter/Sportmagsinet. Gäst: Programledare: Johan Larsson.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz

6.45–10.00 Gomorron. Med Petronella Thorén. 6.50 Beträktelse. 6.55 Ålandsnytt. 7.00 Aktuellt. 7.30 Ålandsnytt. 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 9.00 Musikpaletten. 9.30 Ålandsnytt. 9.45 Sagostunden. 10.00–14.00 Mittpådan. 10.30 Ålandsnytt. 11.30 Ålandsnytt. 11.40 Musik. 11.45 Låshörnan: Vägen till Stormskäret. 12.00 Aktuellt. 12.10 Musik. 12.15–12.30 Kulturen. 13.00 Ålandsnytt. 13.03 Kunskapscupen. 14.00 Ålandsnytt. 14.03 Rätt skall vara rätt. Frågetävling. 15.00 Ålandsnytt. 15.03 Lyssnarnas telefonönskemusik. 16.00 Aktuellt. 16.15–17.45 Åland i dag. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. Med Tony Wikström. 16.15 Vad hände sen? Programmet följer upp tidigare händelser. Hur gick det sen? Sänds i repris på lördag kl 12:00. 17.00 Ålandsnytt. Sänds även kl 19:00. 17.45 Kulturen. Repris. 18.00 Aktuellt. 18.03 Ålandsnytt. Sänds även kl 20:00. 18.06 Musik. 18.30 Gäst i Gomorron-studion. Repris från Gomorron. 18.40 Musik. 19.00 Ålandsnytt. Repris från kl 17:00. 19.10 Åland i dag. Repris från kl 16:15-17:00. 20.00 Ålandsnytt. 20.03 Åland i dag. 20.40 Låshörnan: Vägen till Stormskäret. 20.55–21.00 Beträktelse.

Hårvavfall diskuteras

Att män tappar håret när de blir medelålders är inget ovanligt. Men att redan som 25-åring ha lite hår på hjässan är för många män ett stort problem. I "Dr Åsa" diskuterar Åsa Vilbäck olika vägar att komma till rätta med problemet.

SVT2 21.00

Se det med egna ögon

www.24.ax

5.55 Doktor Kiminkinen [3610808]

6.25 Ettans morgon-tv [20267605]

9.30 Vägen till Avonlea [9817678]

10.20 Mot [4551537]

10.50 Veteranminnen [6116266]

11.00 Tv-nyheter [59605]

11.05 YLE News [8617315]

11.10 Läkarna på landet (R) [1371179] Misstankar om asbestos. Erica blir svartsjuk när hälsocentralläkaren Rachel blir förtjust i Andrew.

12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [63686]

13.00 Tv-nyheter [67605]

13.05 Klimaträddarna [2077624]

14.05 Naturstund: I naturfotografens sällskap [5914605]

14.30 Än flödar vinet (R) [4860] Ett långt, ljust hårstrå har hittat sin väg till Howards kläder och förargade Pearl tänker ta reda på var det hör hemma.

15.00 Tv-nyheter [33063]

15.05–15.48 Diagnos: Mord [2464860] Lärarens gullegris.

16.00 Strada [6605]

16.30 Aldrig mer i fängelse [6286]

17.00 Tv-nyheter [54518]

17.08 Läkarna på landet (R)

18.00 Tv-nyheter och väder [5711]

18.30 Saimi & Jalmari [6042]

19.00 Än flödar vinet [112]

19.30–19.53 Naturstund: I naturfotografens sällskap [63044]

20.00 En sann historia: Ensam [624]

20.30 Tv-nyheter och väder [13006]

20.55 Sportrutan [2438044]

21.00 Generation Kill [1719266]

22.05 John från Cincinnati [6206808] Amerikansk dramaserie från 2007. Del 1 av 10. En ensam man, äldst i surfarläkten Yosti och en gårdagens hjälte, gungar nöjt i vågorna utan att veta någon ser på honom.

23.00 Tv-nyheter [96995]

23.05 Prisma: I oceanernas djup [2955773]

23.55–4.00 Nyhetsfönster [55733266]

6.00 Tellus-frägesport [7493334]

6.50 Lilla tvåan [87348841]

9.00 Oddasat [72082]

9.15 Regionala nyheter [7239063]

10.35 Gänget och jag [4208841]

11.00 Smakresa: Kylie Kwong [6518]

11.30 Djursjukhuset [9605]

12.00 Vroom vroom [62228]

12.45 Stötfångaren Via Sverige [168228]

13.00 Upp och ner [7708044] FILM Finsk komedi från 1961. Komedi om arbetare som slår sig ner i ett stängt ödemarkshotell. Regi: Veikko Itkonen.

14.15 Nyhetsåret [7218792]

14.20 Under Polstjärnan: Stugfeber [495315]

14.50 Dom: Generationskamp

15.20 Den mänskliga faktorn

16.10 McLeods dötrar

16.55 Norge runt [4989678]

17.00 Will & Dewitt [75976]

17.22 Lilla tvåan [200566792]

17.00 Gå fint i koppel [30889]

18.10 Finlands Las Vegas

18.50 Tv-nyheter [9850792]

19.00 Regionala nyheter [59353]

5.30 Väder [9636063]

6.05 Studio55 [4599044] Pratshow för dig som är över 50. Programledare är Haapoja och Markku Veijalainen.

6.25 God morgon Finland [98498976]

9.10 Studio55 [2520334] Pratshow för dig som är över 50. Programledare är Haapoja och Markku Veijalainen.

9.35 Vad ska vi äta idag? [4333150]

9.40 Känslor och dofter [8442711]

10.25 Repliken [9950247]

10.35 Emmerdale [8213353]

11.00 Emmerdale [455696]

11.25 Köpkanalen [9006792]

12.25 MTV3.fi [4665711]

13.25 De vackra och de djärva [2448624]

13.50 Vad ska vi äta idag? [9360112]

14.25 Alf [555082]

14.55 Teorin om män [9266745] Amerikansk dramaserie. Främmande.

15.40 Biisikärpänen [4701315]

16.30 Repliken [549315]

16.55 Nyheter [3052063]

17.00 De vackra och de djärva [993112]

17.25 Vad ska vi äta idag? [3040228]

17.30 Emmerdale [916063] En serie om livet i byn Emmerdale.

17.55 Päävän työ! [3997286]

18.00 Emmerdale [933150]

18.30 Ihana piha [918841]

19.00 Sjuans nyheter [485518]

19.15 Kauppalehtis ekonominyheter [429191]

19.25 Dagens väder [4877995]

19.30 Dolda liv [695353]

20.00 Kärlekens anatomi [769537]

21.00 Bevisligen skyldig [385599]

22.00 Tians nyheter [200889]

22.20 Resultatrutan [2277402]

22.30 CSI [510599]

23.25 CSI [3886537]

0.25 Kvinnotjusarna [8603613] Tre triangelndramer. Amerikansk dramaserie om några verkställande direktörers mer eller mindre ljuva liv.

1.15 Repliken [8771551]

2.15–5.30 Den rätta [92437551]

”Bra kockar behöver inte smaka på maten. Hon/han vet redan hur mycket salt och kryddor maten kräver.

ERIK ”SÄLJIS” AHLSTRÖM

debatt

Mise till domstol

■**Ett** hushåll som ej har ingått ett skriftligt avtal med Mise kan väl inte faktureras av Mise. En klok människa skriver inte på ett avtal om det i priset inte ingår tjänster. Mise fakturerar för att hushållen själva ombesörjer om sina egna sopor, Misefakturorna kan med fog kallas luftfakturor. Kan bara hoppas att missnöjda hushåll samlar sig och för Mise till EG-domstolen.

”Robin Hood”

Centern ljudlösa

■**Vad säger media** om att politiker på ministernivå inte svarar på tydliga frågor riktade till i detta fall **Runar Karlsson** i fråga om vallöften om Fiskövägen??? Vad kommer den efterträdande trafikministern **Veronica Thörnroos** att göra för att förbättra centerns rykte ifråga om att hålla vallöftet.

Lyssnade igår på budgetdebatten i radion där **Danne Sundman** föreslog att lagtingsledamöterna och ministrarna skulle avstå från 10% av lönen för att visa sin ansvarsfullhet. Hört och häpna, centerns Veronica.T var totalt emot det.

Hon talade också om andra partier med klatschiga vallöften som inte hållits på en enda punkt. Titta Veronica på ditt eget partis vallöften och uppfyll dom.

Du är en jätteduktig hälso-syster. Såna finns det alltför några av. Oanade resurser går till spillo.

Kurre i Jurmo

Mobbning sopas under mattorna

■**Mobbning** förekommer i nästan alla skolor, med katastrofala följder för de som drabbas. I åländska skolor sopas problemen under mattorna. Inte ens politikerna tar tag i problemen, politikerna har fullt upp med att mobba varandra. I synnerhet oppositionen är himla aktiva i frågan. Också inom kyrkan är mobbning vardagsmat.

Bra kockar behöver inte smaka på maten. Hon/han vet redan hur mycket salt och kryddor maten kräver.

Erik ”Säljis” Ahlström

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ ■ Å. .Vad jag saknar sommarn på Åland 08, saknar er allihop:) Spec. dej Nilla; **lillasyster Frida**.

■ ■ ■ Min bil är en återanvänd bil! **Fålkwagnen**.

■ ■ ■ Tittarna nöjda med Åland 24. Vilka tittare då? Det är väl ingen vettig människa som ser på det tramset. **040**.

■ ■ ■ Ja du Haije. Jag antar att det du sysslar med kallas sopdumpning - straffas av Mise med 50 euro. Kottarna är väl trädgårdsavfall och ska föras till återvinningscentralen. Kostnad: 20 euro per säck om jag inte minns fel. **Lisa**.

■ ■ ■ Abborrar tryckta på textil är ett otyg! **0457**

■ ■ ■ Måste ge Kökar kommun beröm för deras fantastiska kommuninfo där alla som vill/behöver får göra sin stämma hörd. Det gjorde **Marianne Sandberg** i sitt kloka inlägg om hur vi borde ställa upp för våra butiker, om vi vill ha dem kvar. Det tycks vara alltför lätt att kritisera och komma med höga krav,men hur blir det den dagen då det är stängt? För sent ska syndarn vakna heter det visst. **Ej snål kund**.

■ ■ ■ Det pratas om gammalmodig ibland! Finns det även unggeg? **0457**.

■ ■ ■ Vart har du tagit vägen som vi hade roligt med för ett tag sedan på natten. Några som undrar. **040**.

■ ■ ■ Intressant att när högern med Fs,Ob och Centern var chefer för skattekistan så ökade den offentliga sektorn! Det bevisar att högerstyrda Åland int vet hur man ska styra ön utan offentlig sektor! **050**.

■ ■ ■ Grattis Heidi på födelsedagen önskar **Shakki**.

■ ■ ■ Det finns ju backspeglar på bilarna! Varför finns det inte framspeglar? Vi måste ju se framåt! **050**.

■ ■ ■ Filiint ska det va när klienterna kommer från Norrtälje, dom ska bo på Strandvägen! Sandmovägen är yngre än jag och byggd och namngiven på privat initiativ, vad är det för fel på den historian? Vad håller ni (tillfällig fåglar?) på Sandmovägen, på med. Bygg egna vägar att döpa! Mvh **Lotta på Bråkmakargatan**.

■ ■ ■ Vita gummiskor går bort! **050**.

■ ■ ■ Svar till 0457 i hamnen. Jag vill inte kalla det polisiära befogenheter men vi har rätt att kolla

i trunken efter vissa brännbara vätskor för allas säkerhet. Och du kan inte vågra, om du vägrar kan vi inte garantera att det är riskfritt att släppa ombord dig. Hälsar **en av väktarna på plats**.

■ ■ ■ Undrar om han där Pappas är mammas pojke? Han är väl från Grekland? **050**.

■ ■ ■ Är det någon som vill ha "gamla" veckotidningar? Äldreboende, sjukhus? Synd att kasta. **040**.

■ ■ ■ Nu krävs samling i en svår situation, säger Lantrådet. Visst, det förstår jag, men varför samlar sig regeringen NU? Perämaa, Lundberg & co har haft flera år på sig att agera och driva en klok politik. Lantrådet verkar yrvaken och förvånad! Oj, kris! Jag ger denna regering högst ett år! **Mats Granesäter (S)**.

■ ■ ■ Sitter i soffan och ser hur granar vajar i blåsten, en björk växer bakom granarna. **0457**.

■ ■ ■ Isabell Kvarnfors är värd Östersjöfondens pris för sitt outröttliga arbete för miljön och för mänskligheten. **040**.

■ ■ ■ I Jomala bor det en familj som passar in på TV-programmet på 3-an Grannfejden. **"Utsatta"**.

■ ■ ■ Det är större risk att få ett fiskben i halsen än en glasbit läser jag! Men jag åter ju inte fisk! **050**.

■ ■ ■ Finns det någon mogen tjej runt 23 år som vill träffa en lite blyg kille? **Singelkille 23**.

■ ■ ■ Ranta baari har öppnat för säsongen! **0457**.

■ ■ ■ Tack för hjälpen Bröderna Meyer. Ni är fantastiska, jag vet inte vad jag hade gjort utan er! **Kram Elisabeth**.

■ ■ ■ Polisen borde komma och kika vid Vikingahallen. Bra med böteslappar kunde skrivas ut om man kikar hur alla snillen parkerar på vägen när det spelas fotboll. **040**.

■ ■ ■ Dagens ris till damen med luva som sprang över Godbyrakan på söndag kl 13.15! Se dig för i fortsättningen, nu hade du tur. **Mvh. Röda bilen**.

■ ■ ■ Undrar om den vita och vinröda båten vid korsningen Lemlandvägen/Örtvägen i Strandnäs är till salu? **0457 377 5064**.

■ ■ ■ Du tölpgubbe i damliga-matchen i lördags, har du inget

ansvar alls, tuta med en mistlur i nacken på folk som vill ha kvar hörseln, en del flyttade bort men du bara fortsatte, hur hänsynslös får man vara! **040**.

■ ■ ■ Kan man se med blåtta ögat fast man är färgblind? **050**.

■ ■ ■ Nä, Åland borda ta hit folk som kan sin sak. Nu är det folk som tror att dom kan men inte blir de något av det de gör...jag menar de här antenntjafset. **0400**.

■ ■ ■ Ni bjöd på.Bingolotto utan ljud, Ålands Radio och TV. Vad betalar vi licens för. **Arg tittare**.

■ ■ ■ Varför inget ljud under Bingolotto via iptv söndag kväll? Alla andra kanaler funkade normalt. Hälsar **Bingospelare i tystnad**.

■ ■ ■ Nu får ni se till att fixa tunnel oberoende kostnad. Vi betalar inte skatt för att sitta i Degerby och vänta på en färja som inte funkar. Skitsystem! **H en som snart hoppar ur systemet oberoende på följder**.

ENGÅNGSERBJUDANDE

Använd kupongen du fick hem med Nyankortet

Värmässa

Eckerö Hallen

BETALA FÖR 2 GÅ 3

Eckerö Hallen

25-26 april 2009

Erbjudandet gäller t.o.m. 31.1.2010

Nyankortet sätter guldkant på ditt besök

■ ■ ■ Angående artikeln om Gunells regnbågspris - brukar inte T:et i HBT stå för transsexuella, inte transvestiter? Misstänker att det finns personer som kan ha tagit illa vid av er "pälästhett"... **Medveten**.

■ ■ ■ Nu är jag arg på alla sopdumpare som höjer min sopavgift. Vad kostar det Mise och oss betalare att städa upp efter er? Kan ni inte sortera ert avfall? Ölförpackningar är inte mjölk tetror. Se Nyan 15.4.09 sid. 2. Klara hit och Klara dit. Ni menar väl inte att vi skall bidra till att lämna osorterade sopor på en sophög i Finland. Vänligen gör er insats för ett hållbart samhälle! **Mise behövs**.

■ ■ ■ Föglö har väldigt söta flickor. **040**.

■ ■ ■ ...undrar om Pia på Radion får rabatt när non sänder Bingolotto utan ljud? **040**.

■ ■ ■ Är inte det hemfridsbrott att använda kikare och tittar på grannarna? Snart är det så grönt

ute då kan du inte titta på oss. Har talat med polisen. **Ingenting att dölja**.

■ ■ ■ Skärp dig Fellman! Ingenstans på nätet, utom på Nyans sida, står det att en åländsk polis är med i en porrfilm.**0457**.

■ ■ ■ MCA. inget ljud på söndag kväll. Stadens lägenhet med MCA.?! **040**.

■ ■ ■ I herrtoan på Rosella möts man alltid av stanken av piss, oberoende av morgon eller kvällstur. Ofräscht! **040**.

■ ■ ■ Våra två lokaltidningar ger helgens tillreste frimurarsolist från Stockholm tre olika namn; Klas Eklund, Christian Edlund och Klas Edlund...-) **0457**.

■ ■ ■ Vi är verkligen coola och stjärnor det ska vi bli, ingen annanstans finns det ett sådant gäng som vi. Vi är verkligen coola för vi vet hur allting ska vara, inget annat gäng kan väl ha det lika bra. Av alla coola typer är det oss vi gillar bäst det beror nog på att vår gemenskap klarar varje test för vi lämnar ingen ensam när det verkar bli panik. **040**.

■ ■ ■ Fredrik Axelsson på YTP, jag gillar din röda tröja. **Hilda**.

■ ■ ■ Vet om 4 läbningar till som spelat in erotisk film, 3 tjejer och en kille. Egenföretagare, land-skapsanställd och privatanställd. Finns även ett antal gratisfilmer och bilder på nätet med mer eller mindre kända läbningar. Kolla upp det med då. **040**.

■ ■ ■ Ams söker vägledare ser jag! Kanske Ams ska kontakta trafikavdelningen? **050**.

■ ■ ■ Lyssnar på politikerdebatten och förstår deras dilemma då det gäller ÅHS ekonomi. Skulle vara intressant att få veta vad skillnaden mellan helikopterfärd eller färja med taxifärd till Uppsala blir? Eller skillnaden mellan helikopter/sjöbevakningen från skärgården? Vad är viktigare i skär gården, hälsovård med jour dygnet runt eller helikopterfärd fastän färjor och sjöbevakning finns tillgängliga? Men då måste ju hälsovårdaren följa med! **Nyfiken i en strut**.

■ ■ ■ Hur i all världen kan AO anse att det är en "besvärlig värdefråga" ? Skäms, och erkänn att ni var litet för ivriga när ni beslöt er för att publicera. **Kasper**.

■ ■ ■ Centern har vårstämman nästa vecka! Funderar på att fara dit och höra på bondepartiets funderingar! Partiet kanske behöver ett rejält "stöd". **050**.

■ ■ ■ F. Karlsson "Mise". Varför

svarar ni inte i telefon och på brev? Ni fodrar att enpersonushåll beställer fastighetsnära hämtning av er, hållit på dagligen i flera månader och skrivit flera brev. Det är ni själva som uppmanar i era olagliga fakturor, påminnelser och hot om fogden. Om det är något fel, hur får man kontakt? Skall man kontakta någon med högre makter än de som skiter i sina kunder. Kan någon svara på den enkla frågan vad blir årskostnaden för tömningen av flerfackskärl och storleken på dem? Mise skiter i 15.909 utom när det gäller de olagliga fakturorna! **Egen kompost.och gris**.

■ ■ ■ Du som körde på en katt i söndags vid 18-tiden, är du helt hjärtlös som ej stannade? **Hej från en mycket ledsen matte till Randi**.

■ ■ ■ Undrar om "grävarna" vet vad dom sysslar med på Bastuvägen. Dom blir ju aldrig färdiga! **H från 2 månaders oljud och avstängd gata!**

■ ■ ■ Idag, just nu... när jag är ledsen och tårarna bara kommer, då önskar jag, att jag satt på ett utecafé i Paris och Charlie Chaplin kom och torkade mina tårar samtidigt som han sjöng sin egen låt Smile. **0457**.

■ ■ ■ Jag gillar verkligen traktorn som kör fram och tillbaka på Klinten, speciellt när den gör det vid halv ett på natten. Mer sånt! **Klintenbo**.

NYANS ROS

...till **färjkarlen** på Simskåla som offrade sin middagspaus så att vi kunde hinna med båten till Sverige. Hälsningar **Gävlestudenterna**.

...till **dig** som lämnade min kvarglömda kasse till Sparhallens kassa på söndagen. **Stina**.

...vill vi ge till **Accordion club** för ett mycket trevligt program på Strömsgården. Vi önskar er välkomna åter. Rosar gör **pensionärerna**.

...och ett stort tack till dig som hittade min borttappade plånbok och lämnade den tillbaka i vår postlåda. Varna hälsningar **John Randelin**.

...vill vi ge till alla som köpte lotter i vårt gourmetlotteri. Alla vinnare har meddelats per telefon. Rosar gör **Lion's Freja**.

...och vårens vackraste tulpan buket till läkare **M Strandell** och **kvällspersonalen på HVC** onsdag kväll 15.4, för ett lugnt och proffsigt mottagande.

...till **Sonera** som fixat hörbarheten i mobilen på Seglinge. Och mobila bredbandet. **HR**.

...till **Henry** i Kroklund. Du är bäst tycker **Jutta och Timo**.

...till **Birgitta** och **Emmeli** för en toppentrevlig överraskningsfest. Rosorna kommer från **badbrudarna**.

HÄLGE

ZITS

Bland folk Nina Fellman

Barr i backen

Slemmern låg som vattrat siden. Någonstans en bra bit ut skymtade en båt, morgonfiskare? Och stranden vid Nabben hade plötsligt förstörats betydligt av lågvattnet. Det var fredagsmorgon, sol, vår och helt fantastiskt vackert. Precis som det skall vara precis den här tiden. Men visst var islossningen mycket mer dramatisk förr. Isen låg kvar tjock och vit och kvävande långt efter att snön försvunnit. Och när isen äntligen gick var det som om det plötsligt blev friare att andas. I år kunde jag se hur isen så småningom löstes upp. På påsklördagen var den mer svart än vit och nästa gång jag körde förbi var den borta. Bara så där. Har jag helt enkelt lärt mig att det går så varje vår, eller har klimatet farit iväg med dramatiken? När det är osäkert om det överhuvudtaget blir någon is så är det desto säkrare att det blir öppet vatten. Men håll med om att det är fint!

Mindre fint är det att jag tydligen har böter att vänta för dumpning av tallbarr och -kottar. Jag inser att **Lisa** i messaspalten har rätt. Årligt talat var jag litet rädd för att jag var ute på olovliga vägar. Det är därför jag vill ha en bättre lösning. Att föra kottarna och barren till återvinningen kan inte vara ett rationellt sätt. Möjligen kunde jag göra det – och betala 20 euro per säck? – om barren och kottarna på något sätt kom samhället till godo. Något måste de väl duga till, varför skulle de annars finnas överhuvudtaget. Men hur återvinner man kottar? Sätter ”ben” på dem och säljer dem som leksakskor? Och barren får bli horn. Dagens barn har väl aldrig gjort sånt. Kanske kan man bygga backar med barrbanor. Barr är hala, det måste gå att åka både skidor och pulka om lutningen är den rätta. Nu när vi inte kan räkna med snö varje vinter. Mindre energikrävande än skidtunnel och utespår med konstsnö, men antagligen på tok för lantligt. Vid närmare eftertanke tror jag att jag skall föreslå mig själv till den tanke- medja, som stan på mitt förslag kommer att tillsätta för att ta hand om barren. Jag är illa rädd för att det inte är så många fler som bekymrar sig för saken.

På tal om natur så duger Tullarns äng inte för Natura 2000. Nähä. Så då är det fritt fram att gräva ner rör, bredda Parkgatan och till slut leda in biltrafiken. Maken sörjer ibland (inte så sällan) över sånt som förstörs i staden där han är född och uppvuxen (apropå det så var **Mosses** krönika i fredags strålande!). Jag som inflyttad har ett kortare perspektiv, men har också jag fast mig vid vissa saker. En av dem är miljön vid Parkgatan. Må vara att alla hus inte är perfekt anpassade, men det är ingen ursäkt för att förstöra. I valet mellan barren och Parkgatan blir det Parkgatan.

Mot en bättre värld med godare mat

En stor skiftning i vårt sätt att tänka på riktigt vardagliga saker är på väg att inträffa.

Korv. Av allt mellan himmel och jord man kunde diskutera är korv utgångspunkten för dagens ledare. Korv är nämligen ett utmärkt exempel på hur livsmedelsindustrin i dag fungerar och hur den förändras. Under en lång, lång rad år har frågor om livsmedelssäkerhet, innehållsdeklarationer och ursprungsmärkning handlat om vilken sorts mat som inte är farlig. Vad får mat innehålla utan att vara direkt skadlig? Vilka tillsatser får användas, hur ska de beskrivas och marknadsföras.

Först på senare år har diskussionen på allvar kommit igång om hur mat ska vara nyttig, hur den ska vara god, och hur den ska vara etiskt hållbar att producera och konsumera. Nya argument har kommit till ur olika ingångar. Djurrättsaktivister, dietister, läkare, kockar, jordbrukare ställer nya frågor om maten på tallriken, och de svar vi får bildar en intressant bild.

Vi har blivit lurade. Under loppet av några tiotal år har vi gått från att äta tämligen okomplicerad mat till- redd av tämligen okomplicerade råvaror till att äta högt förädlad mat med fler kemiska ingredienser än den ursprungsvara maten ska efterlikna. I dag är maten vi äter ofta producerad, förädlad, förpackad och marknadsförd i flera olika led i flera olika länder innan den når oss. Eftersom kemikalier är billigare än råvara ersätts råvaran, eftersom hållbarhet är viktig prepareras maten att hålla, eftersom konsistens och smak försvinner med lagring, transporter och små råvarumängder behövs det ännu mer kemikalier för att ge smak och konsistens.

Korven, som från början var kött och kryddor med skinn runt, har blivit en produkt med en innehållsförteckning lång som en arm. Den ska hålla längre än kött rimligtvis kan hålla, kanske vara kalorismål men ändå ha smak, vara rökt utan rökeri och ha färg utan färgstarka ingredienser. Dessutom ska den vara billig och lätt att tillreda och marknadsförs gärna som ”äka”, ”ursprunglig” och ”mammass”.

Sticket

Ett förtydligande

Var det fel att publicera artikeln om den åländska polis som medverkat vid inspelningen av en porrfilm? Jag tycker inte det. Däremot gjorde vår strävan att låta polisen ifråga komma till tals att texten blev otydlig och våra motiv oklara. På grund av det blev det svårt att förstå varför Nya Åland tog upp denna fråga. Vi resonerade så här: Pornografi och porrindustri är kontrover-

Bättre korv. Nya konsumentkrav är på väg att rita om kartan på vår livsmedelsproduktion. Foto: ERKKI SANTAMALA

En doft av äkthet över en stank av tillsatser.

Efter den senaste tidens debatt börjar några saker klarna: Det är inte dyrare, inte väsentligt så, att köpa bra råvaror, till och med ekologiska, än att köpa relativt sett dyra halvfabrikat. Mat man lagar själv tar lite längre tid, men inte så mycket längre som vi tror. Det som krävs är engagemang och framför allt kunskap. Kunskapsområdet mat har länge varit eftersatt, och vi har som konsumenter kapitulerat inför en livsmedelsindustri som blivit alltmer osund, på bekostnad av goda, hållbara produktionsvillkor och bra mat.

Det är dags att vi som konsumenter ta tillbaka initiativet, och det håller faktiskt på att ske just nu. Där kommer vi tillbaka till korven. Under lång tid har det varit snudd på omöjligt att hitta en vanlig korv eller påläggs- skinka utan E621 (natriumglutamat). E621 är den tillsats som bedöms som direkt skadlig för människan i stora doser.

Nu plötsligt finns det korv av av kända märken utan E621, i butiker nära dig. Det händer endast och enbart för att klagomålen blivit för högljudda och konsumenterna reagerat. Känn den makten när du köper din mat, se till att hålla dig informerad, och kräv din rätt. Kräv bra mat, inte kemiskt uppbyggd smörja. Den som frågar träget vinner, eftersom du håller dina pengar i din hand.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

NINA FELLMAN

Ö

Nya Åland

Grundad 1981.

Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.

Medlem av Tidningarnas förbund.

Kontrollerad upplaga 2008: 7.349 ex.

FÖRLÄGGARE

Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS

Pb 21, 22101 MARIEHAMN

Uppgårdsvägen 6

Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER

Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)

Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444

e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida

www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450

Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION

Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.

Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.

REDAKTIONEN

Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman

tfn (018) 528 441

nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:

Anna Björkroos/Malin Tillström

tfn (018) 528 442

redaktion@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds

tfn (018) 528 465

arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör:

Patrik Dahlblom/ Nina Smeds

tfn (018) 528 451

Kulturredaktör: Jan Kronholm

tfn (018) 528 466

kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson

tfn (018) 528 462

sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN

Delice Lindegren

tfn (018) 528 457

annons@nyan.ax

ADMINISTRATION

VD: Stefan Norrgrann

tfn (018) 528 447

stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:

Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:

Margareta Sävstrand

tfn (018) 528 443

prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,

Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER

1.2.2009

Fortlöpande helår..... 189 €

halvår..... 97 €

kvartal 49 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färg annonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Torget: onsdagar kl 12.00.

Tel. 0600-9-1219. 5,05 € +Isa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket. © lantmäteriverket, tillstånd nr 364.

